

ЗМІСТ

Засідання двадцять сьоме, ранкове (Вівторок, 29 жовтня 2019 року)

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...4
Заяви фракцій:	
«Європейська солідарність»	...12
«Голос» і «Батьківщина»	...54
Прийняття Постанови «Про внесення змін до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...14
Прийняття рішення про скорочення наполовину строків внесення альтернативних законопроектів до проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти»	...14
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання статусу та соціальних гарантій окремим особам із числа учасників антитерористичної операції»	...18
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів про внесення змін до:	
деяких законодавчих актів України щодо забезпечення доступу захисника до особи, яка має право на захист	...28

деяких законодавчих актів України щодо забезпечення особистого голосування народними депутатами України	...34
Відхилення проектів законів:	
«Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності народних депутатів України за неособисте голосування»	...41
«Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» щодо кваліфікаційних вимог до кандидатів на посаду Генерального прокурора»	...47
«Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» щодо уточнення вимог до кандидатів, які претендують на посаду Генерального прокурора України»	...47
«Про внесення змін до статті 66 Кримінального процесуального кодексу України щодо забезпечення права свідка на правову допомогу у кримінальному провадженні»	...61
«Про державне регулювання у сфері мийних засобів»	...75
Оголошення заяви народного депутата Урбанського про вихід із міжфракційного об'єднання «Кубань»	...46
Інформація про створення міжфракційних депутатських об'єднань «Правозахисна та антикорупційна коаліція», «За розвиток реформи місцевого самоврядування та децентралізацію влади», «Київщина», « <i>Free Markiv</i> »	...46

Прийняття Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення правил перевезення дітей» ...55

Прийняття рішення про направлення на доопрацювання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення системи поводження з небезпечними відходами» ...67

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДВАДЦЯТЬ СЬОМЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
29 жовтня 2019 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, доброго ранку ще раз. Будь ласка, займайте свої місця, підготуйтеся до реєстрації.

Ще раз, доброго ранку, шановні колеги, шановні представники ЗМІ, гості Верховної Ради України!

Будь ласка, підготуйтеся до реєстрації, через хвилину починаємо реєстрацію.

Шановні колеги, прошу реєструватися.

У залі Верховної Ради України зареєструвався 371 народний депутат. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Шановні колеги, я хочу всіх привітати. Сьогодні у чотирьох наших колег свято – день народження. Це Михайло Михайлович Лаба, Наталія Ігорівна Приходько і Ярослав Іванович Руцишин (*Оплески*). І окремо хочу привітати з днем народження Першого заступника Голови Верховної Ради України Руслана Олексійовича Стефанчука (*Оплески*). Я всім бажаю здоров'я, бажаю успіхів, наснаги і реалізації завдань, які кожен з народних депутатів поставив перед собою. Ще раз зі святом!

Шановні народні депутати, переходимо до нашої роботи. Відповідно до статті 25 Регламенту у вівторок ми маємо 30 хвилин для виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп з внесенням пропозицій, оголошенням заяв і повідомлень.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп.

Ларін Сергій Миколайович, «Опозиційна платформа – За життя».

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Не чути.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Дмитре Олександровичу! Шановні народні депутати! Дорогі співвітчизники! Учора ми святкували знаменну дату – 75 років з моменту визволення України від фашистських загарбників. Слава Україні, чії сини та доньки зробили величезний внесок у цю велику перемогу! На жаль, багато з них віддали свої життя заради нашого майбутнього. Певен, що в цьому залі є люди, в кого, як і в мене, рідні та близькі загинули заради великої перемоги. Тому прошу всіх встати та вшанувати хвилиною мовчання всіх загиблих у Великій Вітчизняній війні.

(Хвилина мовчання).

Дякую.

Але це свято не просто перемоги, а ще й пам'яті. Ми маємо пам'ятати, який жах приніс фашизм на нашу землю. Але сьогодні, через 75 років після перемоги, Прем'єр-міністр відвідує концерти групи, яка не приховує свої нацистські погляди; десятками відкриваються пам'ятники людям, які винні у масових вбивствах поляків, євреїв, білорусів, по-іншому думаючих українців. Декілька днів тому в Кривому Розі посадили до в'язниці громадянина України тільки за те, що він був одягнений у футболку з гербом Радянського Союзу. Це знущання над розумом, і це в той час, коли можна вільно ходити на концерти фашистських груп і вихвалитися нацистською символікою.

Дорогі співвітчизники, святкуючи велику перемогу, треба не забувати, що фашизм треба перемагати у кожному поколінні, в тому числі і в нашому. Будемо гідними пам'яті наших дідів і батьків, дідів-переможців та не дамо фашизму підняти голову. Ми не допустимо реваншу фашизму на українській землі. Слава воїнам-визволителям, які подарували свободу Україні!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Устінова Олександра Юріївна, депутатська фракція «Голос».

Замініть, будь ласка. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).
Дякую. Доброго дня, шановні колеги, шановні народні депутати, глядачі! Сьогодні в обід і перед приміщенням Кабінету Міністрів, і перед Верховною Радою відбудуться мітинги, акції протесту освітян та інших працівників бюджетної сфери у зв'язку із фінансуванням бюджетної сфери на наступний рік.

Особливо складною є ситуація щодо фінансування освітньої сфери. Ми пам'ятаємо, що під час виборчої кампанії різні політичні сили, в тому числі і фракція більшості, говорили про те, що нам необхідно підвищувати зарплату освітянам. Тепер триває дискусія про бюджет на наступний рік. І в чому ж, власне, причина обурення освітян, у чому проблема, чому сьогодні тисячі освітян виходять на вулиці в Києві під Кабмін, під Верховну Раду. Річ у тім, що бюджет на наступний рік не передбачає належного рівня підвищення заробітної плати освітянам. Ми побачили, що бюджет передбачає підвищення заробітної плати чітко на рівень індексації, щоб наздогнати рівень інфляції. Натомість ми не бачимо пропозицій, які гарантували б, що освітяни отримають належний рівень оплати праці або принаймні почнуть наблизитися до цього рівня.

Ми як фракція «Голос» підтримуємо звернення освітян стосовно того, що ми мусимо показати їм, яким чином зростатимуть їхні заробітні плати.

Учора ми з колегами з партії «Голос» провели зустріч з керівництвом профспілки освітян України, на якій домовилися про проведення загальнонаціональних консультацій з питання заробітної плати педагогів, зокрема щодо того, яким чином вона має формуватися, якою має бути її структура і яким чином нам дійти до належного рівня оплати праці педагогів. Власне, це те, чого сьогодні вимагатимуть педагоги під Кабміном і під Верховною Радою. Ми зі свого боку підтримуємо ці звернення. І ми будемо звертатися і до уряду, і до представників фракції більшості для того, щоб спільно напрацювати дорожню карту, яким чином нам гарантувати підвищення заробітної плати освітянам.

Ми переконані, що питання оплати праці освітян не є питанням окремих політичних сил. І нам дуже не хотілося б, щоб це питання

політизувалося в той чи той спосіб. Ми переконані, що в парламенті немає жодної політичної сили, котра виступала б проти належної оплати праці вчителів. І тому, власне, ми сподіваємося на вибудовування діалогу і всередині парламенту, і з урядом для того, щоб забезпечити виконання законних вимог освітян щодо належного рівня оплати праці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наливайченко Валентин Олександрович, депутатська фракція «Батьківщина».

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Добрий день, шановні колеги! Сьогодні день і час, коли ми з вами і можемо, і мусимо сказати слово на захист українських добровольців, безпосередньо підтримати добровольчий батальйон «Азов», кожного волонтера і добровольця, які захищали і захищають країну. Нині для нас із вами немає жодних сумнівів у тому, що добровольці, навіть попри звернення іноземних партнерів, які, можливо, не до кінця знають славетну історію і сьогодення українських добровольців, потребують нашої позиції і нашого захисту. Має бути дія і слово фракції «Батьківщина» Юлії Тимошенко, «Слуги народу» і кожного, хто підписався під зверненням на підтримку захисту українських добровольців батальйону «Азов» та інших. І хай почує кожен громадянин України: ті, хто захистив нас, сьогодні будуть захищені нами. Завдання Верховної Ради, кожного депутата – захистити захисника.

Для тих, хто сумнівається, можливо, навіть за кордоном, ми всім показали ще рік тому у Конгресі США документальну стрічку «Невидимий батальйон» про жінок добровольців. Нехай нас почує Марія Берлінська, яка хоча й далеко від нас, але точно знає, що завдяки побратимам і посестрам із добровольчого руху увесь світ дізнався, що таке Україна і хто насправді захищає нашу територіальну цілісність.

Тому сьогодні, зараз в нашому парламенті ми закликаємо кожного народного депутата: підніміть ручку, поставте підпис, захистіть кожного українського добровольця, кожного українського волонтера.

Наступне. Сьогодні в порядку денному є законопроект, який фракція «Батьківщина» підтримує і закликає увесь парламент підтримати спільним голосуванням, який спрямований на підвищення статусу українського добровольця. Він спрямований на підтримку тих добровольців, які першими пішли на передову і, ще не маючи навіть права за законом на отримання статусу, віддавали вже свої життя, захищаючи українців.

Друзі, на сьогодні таких хлопців і дівчат, які віддали життя, 232 українці і українки. Нас – 416. Я думаю, що ми можемо і мусимо зробити вдвічі більше, вдвічі рішучіше підтримати добровольчий рух в Україні. І батальйон «Азов», і «Правий сектор» і кожен з «Госпітальєрів», з невидимих батальйонів має стати видимим, шанованим і підтриманим цим парламентом в нашій країні.

Слава Україні! А для наших американських колег: *Glory to Ukraine!*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Батенко Тарас Іванович, депутатська група «За майбутнє».

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановний Дмитре Олександровичу! Шановна громадо! Шановне українське суспільство! Депутатська група «За майбутнє» змушена констатувати, що за два місяці нашої серйозної роботи у Верховній Раді України в турборежимі в українському суспільстві збільшилися ризики і зросло занепокоєння щодо низки факторів.

Депутатська група «За майбутнє» звертає увагу, які це фактори. Це насамперед аграрна реформа, ринок землі. Шановні друзі, не зменшується кількість тих людей, які не вірять у відкриття ринку землі і занепокоєні тим фактом. Буквально завтра під стінами Верховної Ради України збираються аграрії протестувати щодо тих законопроектів, які тепер розглядаються профільним комітетом Верховної Ради України.

Це тарифна політика, яка нині реалізовується урядом України. Це політика щодо субсидій, коли відповідно до Закону «Про верифікацію та моніторинг державних виплат» замість того, щоб поліпшити ситуацію, навпаки, пропонується відібрати вже отримане людьми. Це адміністративна, територіальна і медична реформи. Це «формула Штайнмайєра» і розведення військ на лінії розмежування. Це відсутність мирного договору і розуміння людей, що таке «формула Штайнмайєра». Це зовнішня залежність України від міжнародних донорів, зокрема МВФ.

Ми не знижуємо, друзі, податкового тиску, ми не приймаємо серйозних економічних законів, натомість ми тільки вертикалізуємо владу. Для поліпшення соціальних стандартів ми теж не приймаємо ніяких рішень. Влада на сьогодні фактично не веде серйозного діалогу із суспільством через свою кадрову політику, ми це бачимо на місцях.

Ліфт. Що таке ліфт? Це лжеселекція, це фактично лобізм інших людей точково, коли на сьогодні в регіонах призначаються люди і ці рішення проводяться через Офіс Президента.

На сьогодні немає серйозного діалогу із суспільством, немає так званого суспільного договору. Нас непокоять ті питання, які розглядає на засіданні профільний Комітет Верховної Ради з питань аграрної та земельної політики. Ми бачимо, що місцеві жителі нині не сприймають тих нововведень, які впроваджує аграрний комітет.

Запропонована доопрацьована профільним комітетом редакція закону, згідно з якою компанія з іноземними власниками зможе придбати землю за умови, якщо досвід її роботи в Україні становить три роки, неприпустима категорично. Ми не приймаємо так само тарифної політики уряду. Скільки домогосподарства будуть платити за комунальні послуги – 15 відсотків чи 20 відсотків? Уряд сьогодні каже про те, що не будуть зростати платежі. Але по факту відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 878 наші громадяни з травня платитимуть більше.

Ми закликаємо уряд говорити правду людям, а не сіяти страхи. Люди вже занепокоєні тими рішеннями, які ми з вами наприймали на сьогодні в турборежимі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Южаніна Ніна Петрівна.
Петро Олексійович Порошенко.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні народні депутати! Дорогі українці! «Все одно, – як часто ми це чули, – все одно нам не нададуть безвіз; все одно після референдуму в Нідерландах ніхто не ратифікує Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, і нам достатньо лише зони вільної торгівлі; все одно Його Всесвятість не надасть нам Томосу про автокефалію нашої православної церкви». І тепер, після отримання безвізу, після укладення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, після одержання Томосу ми чуємо: «Все одно нам не нададуть Плану дій щодо членства в НАТО».

Так, не нададуть, якщо ми самі не внесемо це питання у порядок денний! Хто прагне вирішити питання – знаходить способи. Хто ні – знаходить виправдання. Є ще одна відмовка: ми придумаємо, як зайти в НАТО в інший спосіб. То тільки 10 країн, які вступили до Альянсу від початку століття, зайшли туди саме через План дій щодо членства. Всі без винятку, хто отримав ПДЧ, стали членами НАТО.

НАТО – це висока політика. Але тут, як у буденному житті: щоб вступити до вишу, недостатньо лише здати ЗНО, треба подати документи. Складно йти до мети, не маючи ані компасу, ані карти, ані підтримки. ПДЧ всі ці знаряддя дає. А ось добровільна відмова від Плану дій щодо членства виглядає як самозречення перспективи, як небажання дратувати Путіна, як страх брати на себе відповідальність за реалізацію надзвичайно складного питання. Є таке відоме гасло: будемо реалістами – вимагаємо неможливого.

За п'ять років ми досягли колосального прогресу в стосунках з НАТО. Цей прогрес визнали всі учасники Парламентської асамблеї НАТО. І я хочу подякувати нашій делегації в Парламентській асамблеї НАТО за єдину спільну і узгоджену позицію. Саме така позиція приведе до успіху.

Ще минулого року я моєму великому другу і другу України пану Столтенбергу, Генсеку НАТО, написав листа про твердий намір

отримати ПДЧ. Але відтоді відбулися президентські і парламентські вибори. Дуже важливо зараз подати сигнал нашим партнерам: нова влада підтримує курс на членство в НАТО, започаткований раніше, це є консолідованою позицією Президента, уряду, Верховної Ради України, влади і опозиції, і головне – суспільства, українського народу. Це ключове повідомлення заяви...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд.

ПОРОШЕНКО П.О. Голову Верховної Ради ми пропонуємо уповноважити разом з Президентом підписати звернення до Північно-атлантичної ради з твердим наміром...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Потураєв Микита Русланович.

ПОТУРАЄВ М.Р., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановна... (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ввімкніть мікрофон Потураєва, будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р. Шановна президіє! Шановні колеги! Я, в принципі, готував інший виступ, більш політичний і миролюбний. Але я, дуже уважно слухаючи попереднього Президента Петра Олексійовича Порошенка, не почув жодного слова про неприйнятну, на думку нашої фракції, і, ми сподіваємося, більшої частини суспільства, ситуацію, яка трапилася днями. Навпаки, ми знову чуємо, що ми щось недопрацьовуємо, щось не попросили, щось не виконали. Так ось, я хочу наголосити, що поки що виконується план роздмухування ненависті у суспільстві, через яку вже було втрачено свободу і українську державу в 1917-1920 роках, саме через те, що не чули, ненавиділи, не хотіли слухати одне одного.

Я думаю, що ми маємо визначити деякі червоні лінії самі, бо ми, на жаль, ще молода демократія. Ми не знаємо, поки що не вирішили, що це, коли публічно лунають заклики до добровольців, до ветеранів,

до бійців діючої армії під час бойових дій, яких закликають до заколоту, до знищення Верховного Головнокомандувача і глави держави. Може, це, дійсно, вільна думка і свобода слова, право на свою позицію і право на її висловлення, а можливо, це державна зрада.

Отже, я вважаю, що ми повинні спільно з цим розібратися. Верховна Рада, яка представляє все суспільство, хоч які думки є в кожній його частині, спільно з правоохоронними органами, спільно з усім суспільством мають дати оцінку таким закликам. Тому ми як фракція вчора почали збір підписів під зверненням до правоохоронних органів, а зараз із цієї трибуни ми мусимо звертатися і до всього суспільства стосовно питання, чи прийнятні для нас заклики до вбивства, бажання смерті будь-якому громадянину України, незважаючи на те, чи це Президент, чи це просто пересічний громадянин.

Дякуємо за увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займайте свої місця...

Надійшла заява від двох фракцій з проханням замінити перерву на виступ. Слово надається Зінкевич Яні Вадимівні. Ввімкніть, будь ласка, мікрофон.

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). «Європейська солідарність». Наша партія «Європейська солідарність» висловлює обурення участю народного депутата партії більшості в пропагандистських шоу. Євген Шевченко показав себе зрадником і колаборантом. І мене дивує відсутність реакції партії «Слуга народу», представником якої він є, щонайменше зі спростуванням сказаного і вибаченням перед суспільством.

Але, на жаль, він наговорив не тільки на вибачення. На початку ефіру він сказав, що говоритиме від імені української влади і запропонував зустрітися безпосередньо з керівником терористів. Виступ

представника влади, коли від імені влади він пропонує домовлятися з терористами, – це державна зрада (*Оплески*). Його повинна взяти під варту СБУ, а перед цим зняти недоторканність Верховна Рада.

Сподіваюся, що в «Слузі народу» пам'ятають, що вони – слуги народу, а не Кремля, і що вони самі ініціюють кримінальну справу проти колаборанта. Натомість замість того щоб слідкувати за своїми депутатами, і Президент, і партія «Слуга народу» здійснюють нападки на нашого депутата Софію Федину. Емоційний виступ Софії Федини – це словесна реакція ветеранів... (*Шум у залі*). Це словесна реакція захисту ветеранів, і вона висловила те, що звучить в думках мільйонів, а не тільки в її. І вона має право на цю думку.

Порада Президента йти в армію тим людям... (*Шум у залі*). Порада Президента йти в армію тим людям, що захищали нас всіх і його в тому числі, – це абсурд. І мені, дівчині, яка у 18 років добровольцем вирушила на фронт захищати нашу країну, дуже дивно чути такі слова від людини, яка чотири рази ухилялася від повісток в армію. Я бачу, що таке ставлення до захисників стає ідеологією влади. Влада має чітко зрозуміти: з нами так не можна – ні з ветеранами, ні з громадянським суспільством, ні з волонтерами!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шевченко – з мотивів, 1 хвилина.

Не з мотивів, а репліка. Вибачте.

ШЕВЧЕНКО Є.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 76, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні колеги! Доброго дня, Україно! Відповім колезі на закиди щодо моєї поведінки. Я вважаю... (*Шум у залі*). Я вважаю, що політику ненависті, розбрату треба припинити. Те, що роблять ваші колеги по фракції, коли закликають до вбивства Президента, неприпустимо. І СБУ повинно дати оцінку саме діям ваших депутатів.

А наша місія – пропонувати мир і стабільність в Україні, які приведуть до економічного розвитку та добробуту людей. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо... (*Шум у залі*). Прізвища не було названо. Колеги, репліка на репліку не надається. Артуре Володимировичу, ви прекрасно знаєте, що репліки на репліку немає.

Шановні колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного. Вам до розгляду запропоновано проект Постанови «Про внесення змін до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 2101-10](#)). Чи треба його обговорювати, чи ми можемо прийняти рішення одразу? Я прошу підготуватися до голосування, зараз будемо голосувати.

Пропоную прийняти в цілому проект Постанови «Про внесення змін до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» (№ 2101-10). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 215, позафракційні – 4 (*Шум у залі*).

Шановні колеги, питання щодо внесення змін до порядку денного можна поставити на голосування ще раз. Чи є заперечення? Немає.

Прошу підготуватися до голосування. Шановні колеги, готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 220, «Опозиційна платформа – За життя» – 16, «Європейська солідарність» – 0, «Батьківщина» – 0, «За майбутнє» – 0, «Голос» – 4, позафракційні – 4. Дякую.

Шановні колеги, слово з мотивів щодо законопроекту [№ 2299](#) надається Бабаку Сергію Віталійовичу.

Ввімкніть, будь ласка, мікрофон Бабаку.

БАБАК С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Комітет з питань освіти, науки та інновацій просить внести до порядку денного законопроект № 2299 і розглянути його за скороченою процедурою. Це зумовлено необхідністю для Міністерства освіти і науки вносити зміни до умов прийому до закладів вищої освіти для того, щоб зміни запрацювали вже в 2020 році.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одну хвилину. Шановні колеги, мова йде про скорочення наполовину строків внесення альтернативних законопроектів до законопроекту № 2299. Чи є заперечення щодо цього питання?

З процедури – Шуфрич, і з процедури – Шахов. Ввімкніть мікрофон Шуфрича Нестора Івановича.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуючий. Наша фракція принципово підходить до питання організації роботи Верховної Ради України. І якщо у наших колег, навіть наших політичних опонентів, є бажання ініціювати законопроекти, які вони вважають за необхідне розглянути у Верховній Раді України, то ми підтримуємо таку ініціативу. Діємо принципово заради налагодження роботи Верховної Ради України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина. Шановні колеги! Звертаюся від усіх сімей шахтарів та шахтарів до парламенту, до бюджетного комітету. Шахтарі не прийшли сьогодні до стін з відбійними молотками на страйк,

бо їм не виплатили заробітну плату і не внесли сьогодні на розгляд зміни до бюджету 2019 року. Шахтарі сьогодні вимагають від нас скликати негайно засідання бюджетного комітету і внести зміни до бюджету 2019 року щодо заробітних плат. Я звертаюся від дітей шахтарів, від їхніх матерів і батьків з усіх областей – Волинської, Луганської, Донецької: ні в які ворота не вписується це знущення над людьми, які працюють в шахті на глибині 1000 метрів. Чому сьогодні українці сплачують за вугілля за кордон, в Америку та в Африку, а нашим шахтарям упродовж п'яти місяців не виплачується заробітна плата?..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд.

ШАХОВ С.В. Уявіть собі, якби ви протягом п'яти місяців не отримували заробітну плату і не годували своїх дітей? Зверніть на це увагу.

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, спочатку відповім Сергію Володимировичу. Сергію Володимировичу, це питання стоїть у порядку денному на четвер. Чому на четвер? Тому що комітет завтра засідатиме, і в четвер у цьому залі ми будемо розглядати і питання, які порушують шахтарі, і багато інших змін до бюджету 2019 року. Це великий документ, який треба опрацювати. І для того щоб якісно опрацювати таке питання, треба буде провести засідання комітету, яке відбудеться завтра. Щойно про це також повідомив голова комітету.

Шановні колеги, повертаємося до питання, яке порушив голова комітету Бабак. Чи можемо ми зараз поставити на голосування питання про прийняття рішення про скорочення наполовину строків внесення альтернативних законопроектів до проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» (№ 2299). Немає заперечень?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, це голосується, тут не може бути «є» чи «нема». Я запитую. Якщо є, добре. Але ми поставимо питання на голосування, і буде вирішувати Верховна Рада України.

Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування. Як вирішить Верховна Рада, так і буде. Ви ж знаєте, Артуре Володимировичу.

Шановні колеги, була пропозиція голови комітету скоротити наполовину строки підготовки до другого читання... Вибачте, строки внесення альтернативних законопроектів до законопроекту № 2299.

Кириленко Іван Григорович – з мотивів.

А поки що прошу підготуватися до голосування.

Ввімкніть, будь ласка, мікрофон Кириленка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Шановний пане головуєчий! Звертаюся, щоб трохи знизити політичний градус. Нам обов'язково треба прийняти цей законопроект. Я підтримую пропозицію голови комітету скоротити терміни внесення альтернативних законопроектів, бо це правила прийому на наступний рік до вищих навчальних закладів. Треба правила гри надати зараз. Це десятки тисяч молодих людей і десятки тисяч батьків, яким потрібно знати, як і що до чого. Тому, друзі, закликаю підтримати обов'язково, щоб ми вчасно надали правила гри, це дуже важливо. Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Совсун Інна Романівна. Ввімкніть, будь ласка, мікрофон.

СОВСУН І.Р. Шановні колеги! Я хочу, щоб усі в залі зараз розуміли, про які зміни до умов прийому йдеться. Однією із змін, яка пропонується цим проектом закону, є внесення поправки, відповідно до якої під час вступу до університету буде враховуватися, зокрема, мотиваційний лист.

Яким чином буде оцінюватися цей мотиваційний лист в університеті, наскільки прозорою і зрозумілою буде ця процедура, у мене особисто є запитання. Наскільки сьогодні система готова до запровадження цієї норми, у мене так само є запитання. Тому я просила б не

поспішати з цими рішеннями і зрозуміти, що сьогодні частина цих змін зменшує вагу зовнішнього незалежного оцінювання під час вступу до університетів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я думаю, що навіть між першим та другим читанням з урахуванням тих фахових особливостей, які є в цьому комітеті, ви можете виправити будь-які помилки, якщо вони навіть сьогодні там є.

Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття рішення про скорочення наполовину строків внесення альтернативних законопроектів до проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» ([№ 2299](#)).

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, вам запропоновано до розгляду проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання статусу та соціальних гарантій окремим особам із числа учасників антитерористичної операції» ([№ 2045](#)). Альтернативний законопроект – [№ 2045-1](#).

Пропоную розглянути вищезазначене питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питання. Слово для доповіді надається народному депутату України Фріз Ірині Василівні.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Я маю честь

сьогодні представляти законопроект № 2045, і загалом згідно із процедурою та Регламентом я мала б сьогодні говорити про мету, обґрунтування, завдання цього законопроекту та необхідність його прийняття. Але я говоритиму про інше.

Насамперед я хочу звернутися. Шановні добровольці, шановні ветерани добровольці, шановні українці та шановні народні депутати! У Верховній Раді сьогодні не існує двох альтернативних законопроектів. Чому? Тому що два законопроекти, які сьогодні розглядатимуть народні депутати, є тотожними.

Як це сталося? По-перше, це політична кон'юнктура, а я не хочу на цьому зупинятися. По-друге, це цілеспрямована наполеглива праця ініціаторів, натхненників і лобістів цього законопроекту. І я хочу їм подякувати з цієї трибуни. Це представники Громадської організації «Добровольці». Ганна Демиденко. Дякую вам. Анастасія Римар. Дякую вам. Першому заступнику міністра у справах ветеранів Григорію Галагану дякую. Першому заступнику міністра у справах ветеранів (*et cetera*) Антону Колумбету дякую. Усім дякую за те, що ви змогли донести цю законодавчу ініціативу до сесійної зали.

Стався прецедент: було переглянуто рішення профільного комітету. І якщо спочатку було прийнято рішення про підтримку цього законопроекту за основу та в цілому, то сьогодні профільний комітет і, можливо, хтось із авторів пропонуватиме прийняти цей законопроект лише за основу. Як це не дивно, я як представник фракції «Європейська солідарність» і автор законопроекту № 2045 проситиму вас, шановні народні депутати, розглянути законопроект № 2045-1 і прийняти рішення. Я не помилилася, саме проект закону № 2045-1 пропоную прийняти за основу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Тищенко Микола Миколайович.

ТИЩЕНКО М.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Раз, раз, всі мене слухають? Чують усі? Історична подія. Доброго дня, шановний пане Голово, шановні колеги! На ваш розгляд вноситься законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів

України щодо надання статусу та соціальних гарантій окремим особам із числа учасників антитерористичної операції» (№ 2045-1), головна мета якого – налагодити правовий статус та встановити соціальні гарантії для всіх учасників добровольчих збройних формувань в Україні. Президент України Володимир Зеленський визначив цей законопроект як невідкладний.

За оцінками експертів, у нашій країні налічується близько 3 тисяч осіб, які є добровольцями без відповідного статусу учасника бойових дій. І наша команда, і команда Президента, і «Голос», і БЮТ, інші народні депутати підписалися під цим законопроектом – цей законопроект об'єднує суспільство. Наші добровольці захищали нас і захищали незалежність нашої України, її суверенітет та територіальну цілісність. Настала наша черга відстоювати їхні права, і це найменше, що ми можемо зробити для них – для наших героїв.

Законопроектом пропонується в Законі України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» додати до переліку учасників бойових дій осіб, які в період до набрання чинності Законом України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях»...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд, завершуйте.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути).*

ТИЩЕНКО М.М. А мені не треба мікрофон, бо мене й так почує суспільство. Отже, пропонується додати до переліку осіб, які до набрання чинності вищезазначеним законом безпосередньо виконували бойові завдання антитерористичної операції в районах її проведення не менше ніж 30 календарних днів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

ТИЩЕНКО М.М. Законопроектом пропонується встановити механізм прийняття рішення про надання статусу учасника бойових дій таким особам та чітко встановити відповідні підстави.

Прошу проголосувати та підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Миколо Миколайовичу.

Слово для співдоповіді надається голові Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Третьяковій Галині Миколаївні.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., *голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! Шановний народе України! На своєму засіданні 16 жовтня Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання статусу та соціальних гарантій окремим особам із числа учасників антитерористичної операції» (№ 2045), поданий народними депутатами України Фріз та іншими, а також альтернативний законопроект – «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання статусу та соціальних гарантій окремим особам із числа учасників антитерористичної операції» (№ 2045-1).

Другий законопроект подано трьома фракціями. І в цьому законопроекті є спроба врегулювати питання, яке протягом чотирьох років не було врегульовано в Україні. Законопроектом № 2045-1 пропонується надати статус учасника бойових дій добровольцям, які добровільно захищали незалежність і суверенітет України, і тим, хто брав участь у бойових діях більше ніж 30 днів. Проектом закону також пропонується не поширювати статус учасника бойових дій на осіб, які залучалися та безпосередньо брали участь у забезпеченні проведення антитерористичної операції. За висновком комітету альтернативний законопроект, на відміну від основного, більш вдало викладає положення щодо кола осіб, які визнаються учасниками бойових дій.

Члени комітету під час розгляду законопроектів висловлювали позицію, що прийняття альтернативного законопроекту більшою мірою забезпечить реалізацію мети та цілей законопроекту. Водночас Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України вважає, що законопроект доцільно повернути суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Тому комітет прийняв рішення рекомендувати прийняти за основу законопроект № 2045-1, а ми як комітет взяли на себе зобов'язання доопрацювати документ за стандартною процедурою. Прошу підтримати цей законопроект всіх фракцій. І я думаю, що голосування за цей законопроект покаже, як зал реагує...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Миколаївно.

Зараз слово надається голові ТСК з питань правового статусу ветеранів війни Зінкевич Яні Вадимівні. Одна хвилина.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Дякую, колеги. Я є головою Тимчасової спеціальної комісії з питань правового статусу ветеранів війни. Уже проводилося перше засідання нашої комісії, на якому ми в терміновому режимі прийняли рішення підтримувати законопроект № 2045-1. Враховуючи політичну доцільність і оскільки саме цей законопроект було подано від імені «Слуги народу», «Батьківщини» (хоча ми розуміємо, що, на жаль, цей законопроект повністю скопійовано із нашого законопроекту, «Європейської солідарності», але для нас важлива доля добровольців), ми на засіданні комісії прийняли рішення рекомендувати прийняти проект закону № 2045-1 за основу і в цілому і будемо просити всіх депутатів підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Фріз Ірина Василівна.

Геращенко Ірина Володимирівна, «Європейська солідарність».

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Ви знаєте, на фронті все зрозуміло: є свій, є ворог; є біле, є чорне. Сьогодні ми знаходимося в сесійній залі, де 50 відтінків сірого; де взагалі багато людей втратили мораль, честь і гідність; де «слуги» можуть кричати «Ганьба!» 24-річній дівчинці, яка врятувала на фронті, винісши на собі, тисячі поранених. Це відбувається, бо вони не

знають, що таке чорне і біле. Законопроект про добровольців може представляти крадію цього документа. А взагалі, на фронті крадіям не подають руки. Законопроект можна вкрати в Яни Зінкевич, Іри Фріз тільки тому, що в них неправильні прізвища і вони представляють меншість, а не більшість. І мені дуже прикро, що вкрадений законопроект підписали «Голос» і «Батьківщина». Сподіваюся, що востаннє в цій залі ми будемо голосувати за плагіат.

Я хочу сказати, що більшої ганьби, ніж сьогодні, коли ви кричали «Ганьба!» Яні, я не чула в своєму житті. І мені здається, що спікер має перепросити за свою фракцію, яка не усвідомлює, що таке гідність.

Ми як державники будемо підтримувати законопроект, яким визначається статус добровольців, у тому числі і Яни. І ми вимагаємо, щоб і ті фракції, які, на жаль, підписалися під вкраденим законопроектом, разом з нами, друзі, підтримали його сьогодні за основу і в цілому. На такий закон очікують тисячі добровольців. І дуже важливо, щоб потім уже ми з вами разом, а не тільки ті, в кого правильні прізвища, ще прийняли закон, який узгодить і статус військових медиків, які так само сьогодні того потребують, і «госпітальєрів», і «ангелів», які на війні сьогодні рятують тисячі добровольців. А вам, добровольці, які в 2014 році були «білими ангелами» нашої майбутньої перемоги, дякуємо. І вибачте, що сьогодні бал правлять «сірі».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Володимирівно.

Я з одним не можу не погодитися, я сподіваюся, що незабаром в Україні всі, хто доклав рук до мародерства в армії, понесуть відповідальність (*Оплески*).

Лозинський Роман Михайлович.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Лесі Василенко.

ВАСИЛЕНКО Л.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Колеги, ми говоримо сьогодні на

тему, яка давно назріла і перезріла в українському суспільстві. І в першу чергу ми говоримо про людей, про чоловіків і жінок, які першими зреагували на постріли ворога, взяли зброю до рук і поїхали захищати українські кордони від російського агресора. Ці люди не думали ні про статус, ні про пільги. Проте саме ці люди опинилися поза увагою держави та за межами закону. З 30 грудня 2014 року Верховна Рада восьмого скликання 19 разів намагалася вирішити питання добровольців, проте жоден з 19 законопроектів, спрямованих виключно на надання статусу УБД добровольцям, прийнятий не був. Ми з вами сьогодні розглядаємо законопроекти № 2045 і № 2045-1. Їх відмінність від попередніх лише в тому, що вони не писалися в стінах Верховної Ради, в Офісі Президента чи в Адміністрації Президента, чи в інших державних установах. Їх писали волонтери і добровольці самі для себе, радячись із юристами, з генштабом, з СБУ, щоб зробити так, щоб закон працював і щоб працював справедливо. Наша з вами справа, колеги, за малим. Питання надання статусу добровольцям – це не питання і не тема для шоу чи політичного піару. В нас нова Рада, нові обличчя, нові персони, в нас служіння народу – і старі традиції? Давайте не йти дорогою порожніх обіцянок минулої Верховної Ради.

Я закликаю всіх нас проявити нарешті політичну волю, відновити історичну справедливість і нарешті на шостому році війни визнати добровольців учасниками бойових дій. Цей законопроект заслуговує на те, щоб його приймали зараз за основу і в цілому або принаймні за скороченою процедурою. І я хотіла б зараз побачити таке голосування. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Лесю Володимирівно.

Слово надається Папієву Михайлу Миколайовичу. Є в залі Папієв?

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Є в залі. Я тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ввімкніть мікрофон. З місця, будь ласка.

ПАПІЄВ М.М. Прошу передати слово Наталії Королевській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Юріївна Королевська. З місця?

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги! Ми одразу хочемо зазначити, що у нас є зауваження до цього законопроекту, і ми наполягаємо, щоб у нас була можливість подати поправки до другого читання. Це по-перше.

По-друге, нас дивує позиція «Європейської солідарності», члени якої п'ять років були у владі і не вирішили це питання, а зараз зображають із себе героїв.

Тому, шановні, ми також хочемо вам нагадати, що за п'ять років, поки ви були у владі, ви не тільки добровольців не захистили, ви жодного разу не розглянули питання щодо захисту мирних громадян, які постраждали на сході України, які п'ять років живуть на війні, – дітей, поранених дітей, дітей, які втратили здоров'я. Вони зараз не одержують ніякої підтримки з боку держави.

І тому ми звертаємося до парламенту з проханням терміново розглянути проект Закону «Про статус і соціальний захист мирних (цивільних) громадян, які постраждали внаслідок бойових дій чи збройних конфліктів» ([№ 1115](#)), а також проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту дітей, які постраждали внаслідок бойових дій чи збройних конфліктів» ([№ 2084](#)). Ми зобов'язані захистити тих людей, які щодня втрачають здоров'я, ризикують життям, які працюють вчителями, лікарями, соціальними працівниками, які щодня виконують державну функцію на лінії фронту. Вони зараз не отримують нічого – жодної копійки доплати, жодної соціальної гарантії, жодного статусу. І тому вирішувати це питання треба комплексно. І ми наполягаємо на тому, щоб мирні громадяни, діти, які проживають на території, де йде війна, були захищені.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко, депутатська група «За майбутнє».

БАТЕНКО Т.І. Шановні друзі, шановні колеги, як на нас, це критично морально важливий законопроект, до якого надто помалу рухається цей парламент. На жаль, і парламент попереднього скликання остаточно не спромігся його напрацювати і прийняти як закон. Давайте пам'ятати, що у нас шостий рік іде війна. Шостий рік. Ми пережили Дебальцеве і Іловайськ. У нас понад 13 тисяч загиблих на цій війні. І в нас є добровольчі батальйони. Є «Азов», який ми всі – представники різних фракцій, депутатських груп і незалежні парламентарії захищаємо, щоб його не внесли до переліку терористичних організацій. Це також батальйони «Дніпро», «Донбас», «Кривбас» і інші. І, очевидно, категорично важливо, що цим законопроектом ми законодавчо врегульовуємо статус осіб, які захищали державний суверенітет України, не входячи до складу державних збройних формувань.

Друзі, але ми маємо пам'ятати і про інше – про те, що в нас є багато добровольців, які загинули на фронті. У нас є багато добровольців, які є безвісти зниклі, які померли через поранення і через інші причини у себе дома. І сім'ї загиблих добровольців не отримали від держави нічого. Якщо й отримали, то вони отримали це від простих людей, які склалися на похорони.

Я вважаю, що визначення учасника бойових дій, всі ці обставини, які стосуються добровольців, у тому числі і померлих, повинні бути чіткіше прописані і відображені в цьому законопроекті. Також це стосується добровольців, чия участь у формуванні не підтверджується, бо немає керівника підрозділу, бо він загинув на фронті. Давайте ми врахуємо всі ці зауваження до другого читання. Наша депутатська група голосує «за».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.
Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав

ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Вельмишановні ветерани! Дорогі українці! Шановні колеги! Сьогодні в цій залі і з цієї трибуни точиться суперечка: хто автор цього законопроекту. Шановні колеги, автори цього законопроекту – це добровольці, це волонтери, які п'ять років очікують на цей законопроект. І дуже сумно, що, справді, на шостому році війни сотні волонтерів не дочекалися цього закону. Вони пішли у вічність, а їхні родини оббивають чиновницькі пороги, добиваючись елементарного – поваги і визнання дітей родинами учасників бойових дій.

Я переконаний, що сьогодні ця зала продемонструє єдність заради майбутнього. Адже ці люди, добровольці, стали першими на рубежах захисту України в той час, коли українська армія ще тільки формувалася.

Слава нашим добровольцям! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям Слава! Дякую.

Усі бажуючі виступили. Фріз – з мотивів. І переходимо до голосування. Прошу народних депутатів підготуватися і зайняти свої робочі місця.

Фріз – 1 хвилина з мотивів.

ФРІЗ І.В. Дякую, пане Голово. Якщо в залі не буде можливості сьогодні розглянути і прийняти за основу та в цілому законопроект № 2045-1, комітет просить до другого читання підготувати за скороченою процедурою на базі двох законопроектів один, бо вони є тотожними.

І ще одне, я просила зал вшанувати хвилиною мовчання всіх загиблих добровольців, які віддали життя за нашу незалежність і наш суверенітет.

Дякую.

(Хвилина мовчання).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу сідати.

Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

надання статусу та соціальних гарантій окремим особам із числа учасників антитерористичної операції» ([№ 2045-1](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу. Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 225, «Опозиційна платформа – За життя» – 1, «Європейська солідарність» – 24, «Батьківщина» – 19, «За майбутнє» – 18, «Голос» – 17, позафракційні – 17.

Шановні колеги, неодноразово звучала пропозиція майже від усіх політичних сил, які виступали, щодо скорочення наполовину строків підготовки законопроекту до другого читання. Саме тому відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків підготовки пропозицій і поправок до законопроекту № 2045-1 до другого читання.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 318.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 227, «Опозиційна платформа – За життя» – 0, «Європейська солідарність» – 24, «Батьківщина» – 18, «За майбутнє» – 15, «Голос» – 16, позафракційні – 18.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, вам до розгляду пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення доступу захисника до особи, яка має право на захист» ([№ 2063](#)). Пропонується розглянути цей законопроект за скороченою процедурою.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається народному депутату України Власенку Сергію Володимировичу.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Жаль, звичайно, що не повна процедура. Шановні колеги! Цей законопроект не про політику, цей законопроект, насправді, про одне із найважливіших, на моє глибоке переконання, прав – право на захист. Повірте, воно ще нам усім дуже знадобиться.

Усі колеги, які колись були пов'язані з адвокатською діяльністю або з правозахисною діяльністю, знають, яка, на жаль, існує практика щодо можливості доступу захисників, адвокатів, правозахисників до своїх клієнтів, які перебувають уже в ув'язненні. Наприклад, у моїй практиці була ситуація, коли до ув'язненої людини адвоката не допускали протягом одного року і розказували страшні історії про те, що людина відмовляється від зустрічі із захисником. А через рік з'ясувалося, що увесь цей рік над цією людиною знущалися, вона перебувала в приміщенні з обмеженим доступом – чи то в карцері, чи то в медичній палаті. Але адміністрація місця відбування покарань розповідала, що все нормально, все гаразд і таке інше.

Для того щоб уникнути всіх цих речей, було розроблено запропонований вам законопроект № 2063. Я хочу подякувати всім членам Комітету з питань правової політики, які, фахово розглянувши цей законопроект, одностайно рекомендували Верховній Раді підтримати його в першому читанні за основу і висловили низку технічних зауважень, які, я переконаний, ми всі разом виправимо під час підготовки до другого читання.

Ще раз закликаю всіх підтримати цей законопроект, на нього реально чекає адвокатська спільнота і спільнота правозахисників. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для співдоповіді надається голові підкомітету Комітету з питань правової політики Фрісу Ігорю Павловичу.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»).

Добрий день, шановні колеги! Комітет з питань правової політики розглянув зазначений законопроект, який був поданий народним депутатом Власенком 16 жовтня 2019 року. Згідно із пояснювальною запискою законопроект розроблено з метою вдосконалення механізму реалізації права на захист в кримінальному провадженні на стадії відбуття покарання.

Законопроектом передбачається внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України, Кримінально-виконавчого кодексу України, Закону України «Про попереднє ув'язнення» з метою удосконалення механізму реалізації права на захист шляхом можливості безпосереднього доступу підозрюваного, обвинувачуваного, засудженого до захисника в робочі, вихідні, святкові і неробочі дні. Захисник має бути належним чином поінформований про зміну правового, процесуального статусу свого підзахисного.

Як усі ми знаємо, в Конституції України закріплено не лише основні засади, права та свободи людини і громадянина, а й передбачено відповідні конституційно-правові гарантії і отримання захисту особою, яка відбуватиме покарання.

Свої певні зауваження до законопроекту висловило Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради. Але під час розгляду в комітеті Сергій Володимирович Власенко пояснив нам своє бачення, свою думку стосовно вказаного законопроекту, і члени комітету з цим погодилися. Було вирішено, що деякі неузгодженості будуть усунуті до другого читання. Враховуючи це, на підставі викладеного Комітет з питань правової політики на своєму засіданні прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти в першому читанні за основу законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення доступу захисника до особи, яка має право на захист» (№ 2063) від 4 вересня 2019 року, поданий народним депутатом Власенком.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Павловичу.

Шановні колеги, переходимо до обговорення. Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Батенко Тарас Іванович, депутатська група «За майбутнє».

Бондар Віктор Васильович, депутатська група «За майбутнє».

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Дякую. Шановні колеги, це надзвичайно важливий законопроект. Пропонуємо його підтримати. По-суті, ми вносимо зміни до кримінального процесу, надаємо право адвокату в перші ж години взятися до виконання своїх обов'язків, потрапити до людей під час їх затримання, зустрітися в закладах, де вони перебувають і утримуються, до того ж і у вихідні, і у святкові дні, що дасть можливість людині відчувати, що насправді є якийсь захист.

Сьогодні в цій залі не раз казали, що бували випадки, коли адвокати роками не могли потрапити до своїх підзахисних, яких затримували правоохоронні органи і не давали можливості зустрітися, щоб робити все те, що їм було потрібно для виконання своїх показників. Ми знаємо коронні трюки правоохоронних органів, коли затримували людей у п'ятницю, щоб потім у суботу і неділю утримувати їх, не допускаючи адвокатів і тим часом вирішуючи, що з ними робити, проводячи допити і таке інше.

Отже, приймаючи такий закон, ми підвищуємо статус адвокатів і робимо їхню роль у кримінальному процесі вагомішою, даємо можливість людям захищатися. У підзахисного буде можливість зустрітися з адвокатом і в святкові, і в неробочі дні, і в будь-яку годину, коли буде потрібно. Підтримуємо законопроект і пропонуємо голосувати.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зінкевич Яна Вадимівна.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. «Європейська солідарність». Прошу передати слово Руслану Князевичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую Яні, дякую, пане Голово. Шановні колеги! Мені здається,

візьму на себе сміливість сказати, що це один із законопроектів, заради якого, в принципі, працює парламент, оскільки він спрямований чітко на захист конституційного права. І стосується він не тільки людей, які засуджені, а й тих, які підозрювані і обвинувачені, тобто це комплексний законопроект. І стосується він не тільки Кримінального процесуального кодексу, як щойно було сказано, а більшою мірою адаптації Кримінально-виконавчого кодексу до Кримінального процесуального кодексу і вдосконалення Кримінального процесуального кодексу.

Є чотири речі, які є найважливіші. Перше. Автор пропонує (і в цьому його треба обов'язково підтримати), щоб адвокат, захисник або законний представник мав право на необмежені в часі зустрічі з підзахисним з 7 до 20 години незалежно від того, чи це робочий день, чи неробочий, вихідний чи святковий. Цього немає зараз в українському законодавстві, і це серйозна прогалина.

Друге. У разі якщо захисник приходить, а йому кажуть, що його клієнт відмовляється з ним зустрічатися, він мусить його особисто побачити, і підзахисний повинен йому у вічі про це сказати. Щоб не було так, як зараз, коли показують якийсь письмовий документ, а потім виявляється, що клієнт ні сном ні духом про нього не знав, або ж той документ вибили з підзахисного, ви знаєте, в якийсь такий не зовсім законний спосіб.

Третє, дуже важливе. Адвокат, захисник, законний представник мають знати завжди, коли протягом 24 годин людину переводять з того місця, де він утримується тепер, в будь-яке інше місце. Це дуже важливо.

І четверте. Адвокат, захисник і законний представник мають право проводити зустрічі зі своїм клієнтом абсолютно конфіденційно, без аудіо-, відео- чи будь-якої іншої фіксації; без участі будь-яких інших осіб, обмежуючого скла тощо. Я думаю, що це великий прорив і великий крок вперед щодо адаптації українського законодавства до європейського законодавства.

Звичайно, там є певні речі, які можна вдосконалювати. Вдосконаленню немає меж. Але треба визнати, що ми не можемо це відкладати. Треба, очевидно, в прискореному режимі підготувати законопроект до другого читання. І наша фракція обов'язково його підтримає і в першому, і в другому читанні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, всі бажаючі виступили? Ні, не всі. Михайле Михайловичу, хвилинку.

Шановні колеги! Прошу підготуватися до голосування. Останній виступ – і переходимо до голосування за законопроект.

Цимбалюк Михайло Михайлович, «Батьківщина».

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Вельмишановний головуючий, насамперед звертаюся до вас зі словами вдячності за те, що цей законопроект сьогодні розглядається в сесійній залі. На нього очікують не тільки адвокати, на нього очікують ті люди, які вже зіткнулися або можуть потенційно зіткнутися з нашою правоохоронною системою. У нас насправді є випадки, коли адвокати, захисники, а навіть і рідні не знають, де знаходиться особа упродовж тижнів.

Цей законопроект є суто технічний. Але він є настільки важливий, що він вмонтовує наше українське судочинство і наш кримінальний процес до європейських стандартів.

Я хочу подякувати Сергію Власенку – автору цього законопроекту (який, я переконаний, буде прийнято як закон) як людині, яка як адвокат на собі відчула весь цей можливий тиск органів державної влади, правосуддя.

Ми будемо голосувати за цей законопроект і просимо колег підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, всі бажаючі виступили. Прошу підготуватися до голосування. Прошу зайняти свої місця.

Шановні колеги, готові голосувати? Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення доступу захисника до особи, яка має право на захист» ([№ 2063](#)). Прошу підготуватися до голосування. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 332.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято в першому читанні за основу.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 216, «Опозиційна платформа – За життя» – 22, «Європейська солідарність» – 20, «Батьківщина» – 20, «За майбутнє» – 18, «Голос» – 14, позафракційні – 22.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, до розгляду пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення особистого голосування народними депутатами України» ([№ 2148](#)).

Дуже важливий законопроект. Я пропоную розглянути його за скороченою процедурою. Якщо немає заперечень, прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, слово для доповіді надається народному депутату України Стефанчуку Руслану Олексійовичу, нашому шановному імениннику (*Оплески*).

СТЕФАНЧУК Р.О., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги! Я сьогодні маю честь виступати в цій залі перед вами вже не як на сьогодні представник Президента, а як автор законопроекту. Це перший і такий важливий законопроект, який, я вважаю, кореспондується з обіцянками усіх, хто прийшов у цю залу.

Ми добре знаємо, що метастази кнопкаводства були надзвичайно поширені в попередніх скликаннях Верховної Ради. На превеликий жаль, не вдалося нам зберегти гігієну в цьому питанні і в цьому складі. І ми глибоко переконані, що, безперечно, кримінальна відповідальність ніколи не була панацеєю від злочинів, але все-таки її наявність є тим важливим фактором, який остерігатиме кожного від нестримного бажання проголосувати за іншого.

Тому, шановні колеги, звертаюся до вас із проханням: зверніть, будь ласка, увагу, що на сьогодні статтею 84 Конституції України передбачається обов'язок кожного народного депутата голосувати

особисто. Законопроект про внесення змін до статті 81 Конституції, який ми направили до Конституційного Суду, в кращому разі буде прийнято в лютому наступного року. І там ми передбачили, що кнопкодавство, невідвідування засідань і неголосування у Верховній Раді є безумовними підставами для складення мандата народного депутата.

Станом на сьогодні немає правових механізмів, щоб притягти до відповідальності того, хто натиснув кнопку за іншого, і змусити його скласти мандат. Саме такий механізм – наявність кримінальної відповідальності – підпадає якраз під пункт 2 частини другої статті 81 Конституції України як обвинувальний вирок, який набрав законної сили.

Тому я звертаюся до вас. До того моменту, як ми отримаємо шляхом внесення змін до Конституції України легітимний спосіб позбавляти мандата, сьогодні підтримати цей законопроект. І дуже прошу проголосувати, бо люди, які мають інші цінності, мусять нести відповідальність. Ми зібралися тут для того, щоб представляти волю українського народу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

СТЕФАНЧУК Р.О. Ми повинні нести за це персональну відповідальність. Я ніколи на цьому не спекулював, але я щиро вірю, що в цей день ви підтримаєте цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, слово для співдоповіді надається голові Комітету з питань правоохоронної діяльності Монастирському Денису Анатолійовичу.

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А., *голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Доброго дня, шановні колеги! Комітет з питань правоохоронної діяльності розглянув на своєму засіданні 9 жовтня 2019 року законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

щодо забезпечення особистого голосування народними депутатами України» (№ 2148) і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти його за основу.

Законопроектом, який, дійсно, є комплексним, пропонується врегулювати питання запровадження кримінальної відповідальності, внести зміни до Закону «Про статус народного депутата України», зміни до Регламенту щодо процедури притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата. Таким чином, прийнявши цей законопроект за основу, а потім, я переконаний, в цілому, я думаю, ми покладемо край цьому ганебному явищу в українському парламенті. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Анатолійовичу.

Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Зінкевич Яна Вадимівна.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. «Європейська солідарність». Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, на чому вибудовуються європейські парламенти, на чому вибудовується і базується Конгрес, Сенат Сполучених Штатів Америки, парламенти Канади, інших цивілізованих країн, до яких ми йдемо, імплементуючи наше законодавство до європейських стандартів? На моралі, на гідності, на високій політичній культурі і відповідальності політика. І це саме ті якості, які неможливо врегулювати жодним законом. Вони мають бути ідеєю, ідеологією політика і політичної партії. Це те, чого сьогодні дуже бракує в нинішньому парламенті.

Ви знаєте, разом з Марією Іоновою, разом з Валентином Наливайченком ми колись більше як 50 днів, мені здається, блокували трибуну парламенту, щоб покласти край кнопкодавству, бо тоді тут бігали три депутати, голосуючи за 250 і імітуючи більшість. І для того щоб політик не кнопкодав, важливі не закони – важлива внутрішня

політична культура і відповідальність. І ми повністю поділяємо ту думку, що саме виборці повинні давати оцінку тій чи тій політичній партії і тому, як політики виконують свої передвиборчі обіцянки.

Що непокоїть нашу політичну силу? Непокоїть те, що з нинішнього парламенту, дійсно, пішли честь і гідність. І де власне уявлення, що таке є політика? Народних депутатів тут зводять до ролі кнопочки. Якщо ти натискаєш вчасно кнопочку – ти молодець, ти прекрасний депутат. Неважливо, яка твоя позиція; неважливо, яка твоя політика; неважливо, чи читаєш ти книжки; неважливо, чи сам ти пишеш закони, чи ти їх крадеш; неважливо, чи спілкуєшся ти з виборцями. Головне – натискати кнопочки. І це руйнує дух і парламенту, і парламентаризму. Дуже шкода.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лозинський Роман Михайлович.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Прошу передати слово Андрію Осадчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Осадчук. Ввімкніть, будь ласка, мікрофон.

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги! Кнопкодавство – це, безумовно, жахливе явище, яке зруйнувало репутацію цього законодавчого органу в очах українців і фактично було однією з передумов тотального перезавантаження політичних еліт в цій країні. З цим треба боротися, цьому треба покласти край.

З іншого боку, запроваджуючи нові норми і новели в кримінальному законодавстві за вчинення злочинів, держава має пересвідчитися, що зробила все від неї залежне для того, щоб унеможливити ці злочини. Ми вже декілька разів казали у наших виступах, що ми наполягаємо на негайному запровадженні сенсорної кнопки. З цим немає жодних труднощів. Ми це обговорювали і з шановним доповідачем Русланом Стефанчуком на засіданні комітету. Я не знаю, хто йому розказав історію про жувальну гумку, але система «Рада-4»

прекрасно працює і повністю забезпечує гарантії особистого голосування народних депутатів. Я вчоргове про це кажу із власного досвіду.

Тому ми закликаємо якнайшвидше запровадити сенсорну кнопку в цьому залі і, напевно, як тимчасовий захід – підтримати в першому читанні законопроект, який зараз розглядаємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич, «Опозиційна платформа – За життя».

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. За всієї поваги до нашого сьогоднішнього іменинника, автора проекту закону, який зараз презентується, маю сказати, що, на жаль, депутати нашої фракції спостерігали за таким ганебним явищем в попередньому парламенті. Тоді голосування за іншого народного депутата було не тільки системним, а й таким, що давало результативні голосування. І в багатьох випадках саме голосування «за того парня» визначало, що приймався закон України.

У минулому скликанні мною, Вадимом Рабіновичем було запропоновано законопроекти щодо кримінальної відповідальності, наслідком якої є позбавлення волі за скоєння такого злочину. Моя пропозиція – до двох років. «Слуги народу» добріші і пропонують відповідний штраф і кримінальну відповідальність. Сьогодні зала визначиться. Але те, що ми поставимо крапку в цьому питанні, принаймні прийнявши законопроект у першому читанні, стане рішучим кроком до того, що депутати, дійсно, голосуватимуть за себе.

Під час підготовки до другого читання я все-таки пропонував би передбачити адміністративну відповідальність у разі можливої помилки, яку депутат міг би зробити без мотивації. Такі приклади, на жаль, теж є. Тому, виступаючи за суворе покарання, я все-таки пропоную врахувати і людський фактор.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Івченко.

Альона Іванівна Шкрум.

ШКРУМ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Доброго дня. Шановні колеги! Ви знаєте, я вірю і маю велику надію, що парламент цього скликання покладе край кнопкодавству назавжди. Але, на жаль, на моє переконання, це буде не завдяки цьому законопроекту, а завдяки простим рішенням щодо впровадження дешевих автоматизованих систем на кшталт включення сенсорної кнопки або запровадження тієї системи «Рада», яка на сьогодні вже убезпечує від кнопкодавства, наприклад, у Київській міській раді.

Чому я не думаю, що це відбудеться завдяки цьому законопроекту? Колеги, давайте поміркуємо. Цим законопроектом пропонується ввести кримінальне покарання за кнопкодавство, зокрема штраф у розмірі приблизно 51 тисячі гривень, і прописується, як цього досягти. Спочатку треба буде виявити факт кнопкодавства в цій Раді, Апарат Верховної Ради має забезпечити відеофіксацію всіх фактів кнопкодавства. Як це зробити, за який кошт, і як Апарат це зробить – незрозуміло. Потім треба буде вилучити картку цієї людини, якої сьогодні немає, що теж зробити складно. Потім депутат, який голосує особисто, має знов-таки визначити, хто в залі кнопкодавить. Потім зупиняється засідання. Потім проводиться повторне голосування. І потім вже направляється стенограма, відеофіксація і заява про злочин до ДБР. А потім вступають в дію адвокати, прокурори, апеляція, касація, витрачається купа бюджетних коштів, проводиться безліч процедур, які, на жаль, ніколи не завершаться.

Тому, колеги, ми, звичайно, підтримуємо цей законопроект. Але насправді «Батьківщина» системно виступає за автоматизацію, прості і дешеві, головне, для платників податків рішення, які не дадуть можливості просто фізично кнопкодавити ні нам з вами, ні будь-якому наступному парламенту.

За всієї поваги до іменинника, колись пан Стефанчук сказав, що на розгляд одного законопроекту витрачається більше як 500 тисяч гривень. Колеги, за 500 тисяч гривень ми могли б автоматизувати систему «Рада» і зробити так, щоб кнопкодавство було неможливим.

Давайте розглядати реальні рішення, а не приймати такі законопроекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

З мотивів – Батенко. Після цього переходимо до голосування.

Прошу підготуватися до голосування, шановні колеги.

БАТЕНКО Т.І. Колеги, ми теж приєднуємося до щирих привітань, які сьогодні лунають на адресу автора законопроекту пана Руслана Стефанчука. Водночас ми маємо певні застереження до законопроекту. Насамперед ми погоджуємося з тим, що треба викоринити ганебну норму кнопочдавства, яка мала місце у всіх скликаннях парламенту і в тому числі в цьому скликанні. Але навіщо таку норму аж надто криміналізувати, замість того щоб вона була в режимі адмінпорушення. Ми ж знаємо, що станом на сьогодні Верховна Рада України притягає до кримінальної відповідальності депутатів. Така норма скасовується з 1 січня. То давайте хоча б дотримаємося цієї норми. І крім цього, в запропонованій редакції немає відповіді, чи кримінальну відповідальність нестиме нардеп, який голосує, чи той, за кого голосують. Тобто є низка неточностей, які, очевидно, треба врегулювати під час підготовки поправок і розгляду законопроекту в другому читанні.

Наша депутатська група утримається від голосування з цього питання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, обговорення завершено. Прошу підготуватися до голосування. Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення особистого голосування народними депутатами України» ([№ 2148](#)). Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 287.

Рішення прийнято. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, до розгляду пропонується проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності народних депутатів України за неособисте голосування» ([№ 1127](#)). Руслане Олексійовичу, у вас є свято, але не настільки.

Шановні колеги, пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається народному депутату України Шуфричу Нестору Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Вельмишановний головуючий! Шановні колеги! Я очікував, що законопроекти, пов'язані саме з цією проблематикою, будуть розглядатися як альтернативні до того законопроекту, який зараз пропоную я, адже вони стосуються одного – відповідальності за так зване кнопкодавство, яке ми називаємо «голосування за іншого народного депутата України».

Безумовно, ми могли би говорити, що власне факт голосування за іншого народного депутата України вже є злочином, це вже є зловживання владою та службовим становищем. Але враховуючи те, що в суспільстві і серед представників правоохоронних органів завжди точилася дискусія, чи це має бути окреме покарання, в минулому скликанні мною і колегою Вадимом Рабіновичем було ініційовано законопроект саме щодо кримінальної відповідальності, наслідком якої є позбавлення волі.

З іншого боку, як я вже казав у своєму попередньому виступі, мабуть, під час підготовки до другого читання цього або попереднього законопроекту ми маємо прийняти рішення щодо можливих обставин притягнення до адміністративної відповідальності, якщо буде виявлено, що, дійсно, спрацював людський фактор і відповідне голосування не вплинуло на результат голосування.

З іншого боку, я вважаю, що те покарання, яке було запропоновано в попередньому законопроекті, дуже м'яке. Натомість позбавлення волі буде якраз належною реакцією на скоєння такого злочину.

Я хочу виконати своє зобов'язання, яке я взяв на себе 29 серпня цього року в час призначення Генерального прокурора. Пане Руслане,

хочу звернутися до вас і нагадати, що станом на сьогодні Петро Олексійович Порошенко знаходиться як народний депутат у цій залі.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, слово для співдоповіді надається голові Комітету з питань правоохоронної діяльності Монастирському Денису Анатолійовичу.

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А. Шановні колеги, Комітет з питань правоохоронної діяльності розглянув проект закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності народних депутатів України за неособисте голосування» (№ 1127) і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді цей законопроект відхилити, зважаючи на те, що і на засіданні комітету, і щойно під час голосування народні депутати підтримали інший законопроект, а саме «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення особистого голосування народними депутатами України» (№ 2148).

Але щодо запровадження, крім цього, адміністративної відповідальності, хочу пояснити логіку цього законопроекту. Саме вирок суду за результатами розгляду кримінального провадження є підставою для втрати мандата народного депутата. І я так розумію, що і автор попереднього законопроекту, і автор цього законопроекту вважають за доцільне притягнення до кримінальної відповідальності за таке діяння, тільки в попередньому законопроекті пропонується карати штрафом, а в цьому законопроекті – позбавленням волі. Але головне – це втрата мандата народного депутата як людини, яка не має права працювати в цій залі і представляти український народ.

Тому я думаю, що, прийнявши за основу законопроект № 2148 і доопрацювавши його до другого читання, ми приймемо належну реакцію парламенту на таку поведінку у Верховній Раді попередніх скликань. Тому цей законопроект комітет пропонує відхилити.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Анатолійовичу.

Прохання записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Герашенко Ірина Володимирівна, «Європейська солідарність».

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Шановні українці! «Європейська солідарність» не втомлюється повторювати, що успіху парламент досягне тоді, коли ми приймемо правила гри європейських парламентів. І нас надзвичайно турбує оця хаотична зміна Регламенту, яка відбувається протягом останніх двох місяців.

Насправді, ми маємо прийняти дві ключові речі, які чомусь не вносяться монобільшістю до порядку денного. По-перше, це обов'язкова експертиза всіх законодавчих актів, які розглядає парламент, на предмет їх відповідності європейським законам. І по-друге, це введення сенсорної кнопки. Це буде дешевше, ефективніше і відповідатиме діджиталізації. Це зміцнить повагу до народних депутатів. Це буде правильно.

І увесь оцей хаос, коли кажуть, що давайте ми заарештуємо депутатів, розстріляємо депутатів, ще щось з ними зробимо (я зараз нікому не погрожувала, висловилася образно), є неправильним з точки зору самого деформування статусу народного депутата, статусу парламенту. Тому ще і ще раз я маю наголосити: політика – це висока відповідальність, її не можна звести тільки до законодавчого регламентування. Це має бути усвідомлена позиція кожного політика за те, що він відвідує всі засідання, не тільки пленарні, а й працює в комітетах; за те, що він працює в окрузі; за те, що він сам працює над законопроектами, а не краде їх.

Ось, власне, коли в нас буде така висока політична свідомість, ці законопроекти, на які ми зараз витрачаємо наш час, видаватимуться ретроградством, вони будуть не потрібні. І мені просто сумно, що ми гаємо наш час на абсолютно марні речі, для того щоб з людини виховати депутата.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Крулько Іван Іванович.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Ми вже проголосували в цьому залі за прийняття в першому читанні законопроекту щодо

забезпечення особистого голосування і введення кримінальної відповідальності, якщо народний депутат України голосує не за себе або голосує кілька разів (множинне голосування). І, безумовно, коли в парламенті є факти неперсонального голосування, це не просто ганьбить парламент, не просто знижує довіру до Верховної Ради України, а головне те, що це ставить під сумнів прийнятий парламентом закон. Адже закон, який приймається з порушенням процедури, може бути визнаний Конституційним Судом неконституційним. І ми маємо такі прецеденти, маємо такі приклади. І я хотів би нагадати, що сумнозвісний закон Ківалова – Колесніченка, який фактично знищував українську мову, був визнаний Конституційним Судом неконституційним саме через те, що були факти неперсонального голосування під час його прийняття. Саме тому, безумовно, фракція «Батьківщина» підтримувала попередній законопроект.

Цей законопроект загалом також стосується цього самого питання. Тому до другого читання потрібно доопрацювати законопроект № 2148. Але я хотів би звернути увагу, що питання кримінальної відповідальності за неперсональне голосування автоматично тягне за собою і політичну відповідальність. Адже народного депутата, якого буде притягнуто до кримінальної відповідальності за неперсональне голосування, саме на цій підставі буде позбавлено посади народного депутата України. Тому я вважаю, що це правильна логіка, коли кримінальна відповідальність потягне за собою також і політичну відповідальність. І таке явище, як неперсональне голосування, треба викорінювати із сесійної зали і приймати законопроекти, які насправді захищатимуть людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Івановичу.

Шановні колеги, всі бажаючі виступили. Зараз будемо переходити до голосування.

Шановні колеги, оскільки щойно було прийнято законопроект, пов'язаний з цим самим питанням, комітет пропонує відхилити проект закону № 1127.

Ставлю на голосування питання про відхилення проекту закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо кримі-

нальної відповідальності народних депутатів України за неособисте голосування» (№ 1127). Прошу визначитися та голосувати (*Шум у залі*).

Почекайте. Ввімкніть мікрофон Шуфричу, з мотивів. Усі бажуючі виступили, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Шановний головуючий, шановні колеги, я хочу ще раз підкреслити, що притягнення до кримінальної відповідальності і набрання законної сили рішенням суду щодо притягнення до кримінальної відповідальності є автоматичною підставою для позбавлення народного депутата України посади.

Але, пане головуючий, є таке питання. Ви поставили на голосування питання про підтримку відхилення, але голосуємо за проект закону: «за» чи «проти».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Несторе Івановичу, комітет пропонує відхилити цей законопроект. Я розумію, ви маєте на увазі, що треба поставити на голосування за основу, але я кажу про те, що комітет пропонує відхилити цей законопроект. Правильно все, Несторе Івановичу?

Шановні колеги, ставлю на голосування питання про прийняття за основу проекту закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності народних депутатів України за неособисте голосування» ([№ 1127](#)). Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 7, «Опозиційна платформа – За життя» – 21, «Батьківщина» – 1, «За майбутнє» – 4, «Голос» – 0, позафракційні – 12. Дякую.

Переходимо до наступного питання...

Так, Ірино Володимирівно... З приводу чого, Ірино Володимирівно? З мотивів.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановний пане Голово, сьогодні наша колежанка, шановна пані Яна Зінкевич, виступала кілька разів, і ми бачимо, що, на жаль, вона має можливість звертатися до сесійної зали тільки зі свого робочого місця. На жаль, наша трибуна спеціально

не обладнана, і Яна не має доступу, щоб виступати з трибуни. Якось на Генеральній асамблеї ООН ми були свідками, як під час виступу президента іншої країни, який був на візку, бо також був з обмеженими можливостями, до трибуни поставили спеціальний подіум, щоб він міг звертатися до своїх колег так само з трибуни.

У нас пропозиція від нашої фракції. Шановні колеги, давайте ми дамо доручення секретаріату, щоб зробили спеціальне обладнання, яке можна ставити під час виступу Яни, щоб вона так само мала доступ до трибуни. І ми тим самим як парламент подамо всій Україні приклад поваги до людей з особливими потребами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірино Володимирівно, питаннями інклюзії зараз займаються, і таке доручення було зроблено. На жаль, воно не виконується швидко. І питання не лише в трибуні. Навіть декілька хвилин тому ми спілкувалися з народним депутатом Довгим, з Оленою Костянтинівною Кондратюк щодо цього. Є питання бюджетні, є питання організаційні. Верховна Рада і Апарат Верховної Ради працюють над цими питаннями. Дякую.

Шановні колеги, я передаю слово Руслану Олексійовичу Стефанчуку.

СТЕФАНЧУК Р.О. Дякую. Вельмишановні колеги, залишилося 4 хвилин до перерви. Я просто хочу зробити кілька оголошень.

По-перше, надійшла заява від народного депутата Урбанського про те, що він виходить з міжфракційного об'єднання «Кубань» (*Оплески*). Є, звичайно, пропозиція Голови поставити це питання на голосування. Але це так, жарт.

Шановні колеги, оголошую про створення міжфракційного депутатського об'єднання «Правозахисна та антикорупційна коаліція». Співголовами цього об'єднання обрано народних депутатів України Тищенка Миколу Миколайовича та Гришину Юлію Миколаївну.

Наступне. Створено міжфракційне депутатське об'єднання «За розвиток реформи місцевого самоврядування та децентралізацію влади». Головою об'єднання обрано народного депутата Требушкіна Руслана Валерійовича.

Створено міжфракційне депутатське об'єднання «Київщина». Головою обрано народного депутата Василевську-Смаглюк Ольгу Михайлівну.

І останнє на сьогодні міжфракційне депутатське об'єднання, це об'єднання «Free Markiv». Головою цього об'єднання обрано народного депутата Чернева Єгора Володимировича. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

У нас залишилося 2 хвилини до перерви. Я пропоную зробити перерву з 12:00 до 12:30 і прошу не запізнюватися. Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу займати свої робочі місця, починаємо працювати. У нас уже склалася достатньо непогана традиція вітати наших молодих гостей у цій залі. Давайте привітаємо їх (*Оплески*).

Працюємо. Шановні колеги, вам до розгляду запропоновано проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» щодо кваліфікаційних вимог до кандидатів на посаду Генерального прокурора» ([№ 1144](#)), а також альтернативний – «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» щодо уточнення вимог до кандидатів, які претендують на посаду Генерального прокурора України» ([№ 1144-1](#)).

Шановні колеги, я пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 184.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, слово для доповіді надається народному депутату України Шпеню Дмитру Юрійовичу.

ШПЕНЮ Д.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 37, Дніпропетровська область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановний Дмитре Олександровичу! Метою цього законопроекту було встановлення кваліфікаційних вимог до Генерального прокурора, а саме: Генеральний прокурор повинен мати вищу юридичну освіту,

а також юридичний стаж. У зв'язку з тим, що Верховна Рада уже прийняла рішення і врегулювала це питання, 10 жовтня я відкликав цей законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для співдоповіді надається народному депутату Шкрум Альоні Іванівні.

ШКРУМ А.І. Дякую. Фракція «Батьківщина». Доброго дня, ще раз, шановні колеги! Цей законопроект повертав вимогу юридичної освіти для Генерального прокурора.

Дозвольте, я трохи розкажу і вам, і всім українцям, яка історія цього законопроекту, і як так сталося, що в нас ця вимога зникла. Фактично три роки тому, 11 травня 2016 року, у Верховній Раді попереднього скликання, було зареєстровано законопроект, яким пропонувалося, що Генеральному прокурору немає необхідності бути юристом і мати юридичну освіту. Уже через день, 12 травня, о 9 ранку цей законопроект з'явився у парламенті і через дві години був проголосований у цьому парламенті. О 15 годині законопроект підписав Президент у парламенті, ще через годину закон було опубліковано в «Голосі України» – і він набрав чинності. А о 18 годині, знов-таки в попередньому парламенті, в той самий день було призначено Генерального прокурора без юридичної освіти відповідно до цього закону. Тому, колеги, це був фактично той турборежим, який, повірте, і не снівся цьому скликанню парламенту і який, я сподіваюся, назавжди відійшов у історію і залишиться в історії українського парламентаризму. І сподіваюся, що ми такого більше ніколи не побачимо.

Так сталося, що поки мій законопроект і законопроект мого колеги Шпенова не розглядався, уже було прийнято інший закон про реформу прокуратури, в якому вимогу щодо юридичної освіти, слава Богу, було повернуто. Тому, дійсно, цей законопроект на сьогодні вже втратив свою актуальність, я його відкликаю.

Але хочу скористатися цією нагодою і сказати, що ми очікуємо на сьогодні, що не тільки Генеральний прокурор тепер має юридичну освіту, і це добре, а ми очікуємо на реформу Генеральної прокуратури. І повірте, що українці очікують на справжню реформу Генеральної

прокуратури, яка не може полягати в тому, що просто звільняються люди і звільняються прокурори. Справжня реформа – це реформа, за якої Генеральна прокуратура працюватиме ефективно, буде незалежною від політики, від корупційних зловживань і нарешті захищатиме громадян України. Ось на таку реформу від «Слуги народу», від Генерального прокурора і від влади ми і всі громадяни на сьогодні очікуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Шановні колеги, слово для співдоповіді надається голові підкомітету Комітету з питань правоохоронної діяльності Неклюдову Владлену Михайловичу.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! У нас вже склалася традиція, яку започаткувала сусідня фракція, дарувати книги, для того щоб розвивати свої ділові, моральні та професійні якості. Я теж подумав, що доречно було б навзаєм подарувати доречну книгу колегам, зокрема пані Федині. Але яку, я подумав. Спочатку я подумав, що треба подарувати книгу Карнегі. Але потім я подумав, що вона не зможе реалізувати превентивну функцію права. І тому я думаю, що оптимальною книгою для пані Федини буде Кримінальний кодекс України (*Оплески*). Ця книга є, я вважаю, і змістовною, і доречною, і актуальною. І подарую я цю книгу, супроводжуючи цитатою відомого класика Володимира Семеновича. Я прошу вибачення, я цитую мовою автора:

Нам не нужны сюжеты и интриги:

Про все мы знаем, что ты нам не дашь,

Я, например, на свете лучшей книгой

Считаю кодекс уголовный наш.

И если мне нейдет и не спится,

Иль с похмелья нет на мне лица –

Открою кодекс на любой странице

И – не могу – читаю до конца.

Подарую, читайте, будь ласка. Вважаю, що вона буде досить корисною (*Оплески*).

Що стосується законопроектів № 1144, № 1144-1, щодо яких уже виступали колеги Шпенюв і Альона Шкрум. Законопроекти, дійсно, мають слушні пропозиції і розроблені з метою посилення вимог до особи, яка претендує на зайняття посади Генерального прокурора, задля гарантування належного кваліфікаційного рівня майбутнього очільника системи органів прокуратури. Враховуючи, що ми прийняли Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» (законопроект [№ 1032](#)), де виклали в новій редакції пункт 1 частини три статті 40 Закону «Про прокуратуру», яким передбачили, що на посаду Генерального прокурора може бути призначено громадянина України, який має вищу юридичну освіту та стаж роботи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд.

НЕКЛЮДОВ В.М. Комітет з питань правоохоронної діяльності рекомендує Верховній Раді проекти законів № 1144, № 1144-1 відхилити.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Але, Владлене Михайловичу, у мене прохання: все-таки коли виступаєте від комітету, говоріть з теми наступного разу. Дякую.

Шановні колеги! (*Шум у залі*). Хіба було згадування прізвища? Було згадування прізвища? Так.

Софія Романівна Федина.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую колесі за подарунок. Так само бажаю йому добре вивчити цей Кримінальний кодекс, як і всім українцям. Адже наразі ми маємо ситуацію, про яку я хочу поінформувати усіх українців. Щойно розпочалося розведення військ в Золотому. І наразі немає жодних гарантій для тих людей, які залишаються в Золотому, які

підтримували Україну. Щойно почалася по суті зачистка українців на тих теренах. І я хочу подякувати вам усім за те, що ви красиво лягаєте під ноги Путіну.

Шановне товариство, якби ви більше дбали про Україну, то всі гарячі слова, які ви адресуєте мені, ви мали би адресувати головному ворогу української держави. Шкода, що ви цього не розумієте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Микита Русланович Потураєв, «Слуга народу».

ПОТУРАЄВ М.Р. Шановні колеги! Усім добре відомо, якими великими зусиллями Президента, українських військових, української дипломатії нарешті ми отримали тишу і спокій у Станиці Луганській. Що ми спостерігаємо зараз? Намагання зірвати деескалацію в районі Золотого. Дивно, що такі намагання ми бачимо і з боку сепаратистів, терористів, російських найманців, і з боку людей, які називають себе патріотами України. Не називаю зараз жодного прізвища, щоб не було бажання вийти знову і звинувачувати людей, які мужньо виконують свій обов'язок, в тому числі і військовий, в порушенні присяги на вірність українському народові.

На територіях, на яких зараз важко розпочинається деескалація і розведення сил, правопорядок і правоохорону буде забезпечувати Національна поліція. Немає жодних сумнівів у тому, що наші поліцейські офіцери виконують свою роботу так само сумлінно, як вони виконують її у Станиці Луганській. Я вимагаю (і сподіваюся, що мої колеги по фракції підтримають мене) припинити провокувати війну, нарешті почати працювати на те, щоб Україна перемогла, але не ціною щоденних жертв наших найкращих бійців. Слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микито Руслановичу. Але, колеги, я все-таки закликаю всіх дотримуватися регламенту, виступати щодо законопроектів, які ми обговорюємо.

Я не зупиняю виступи, бо в них немає образ, але прохання все-таки (я звертався і до Неклюдова, і до інших колег) обговорювати законопроект, який зараз розглядається в залі. Дякую.

Герасимов Артур Володимирович.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Шановні українці насамперед! Шановні наші військові, ветерани, волонтери! Знаєте, я хочу поставити запитання фракції, представник якої щойно виступав. Скільки обстрілів було вчора на лінії фронту? Так, 16, ви знаєте. І після цього ви починаєте відступ.

Ви знаєте, коли говорять про відступ, коли 30... *(Шум у залі)*. Коли починається відступ і 30 населених пунктів, де є проукраїнське населення, залишають без допомоги української армії... Шановні, частіше відвідуйте саме лінію фронту, тоді ви будете розуміти, чому армія – це захист.

І відступ, і хамство волонтерам і військовим... *(Шум у залі)*. І відмова, яку зараз декларує чинна влада, від ПДЧ, а тобто відмова від НАТО, і все, що сьогодні коїться з програмами фінансування наших ракетних розробок, тобто їх зупинка, це і є елементи тієї капітуляції, яку нам хочуть загорнути в прагнення до миру.

Тому, шановні колеги, відступ, відмова від ПДЧ, припинення озброєння армії – це є речі, які вам український народ не простить. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Шановні колеги, прошу не займатися маніпуляціями. Зупинення озброєння армії – це де, в якій державі?

І інше питання. Артуре Володимировичу, щойно повернувся комітет, який працював фактично на лінії розмежування. Я хотів би подякувати всім членам комітету, які були там *(Оплески)*. Дякую.

Хочу нагадати, що регулярно представники парламенту відвідують, на жаль, і лінію фронту, і не тільки лінію фронту. Сьогодні в Маріуполі відбувається форум, який дасть можливість, сподіваюся, найближчим часом розпочати реальні економічні перетворення на територіях, які знаходяться в безпосередній близькості до лінії фронту. Тому прошу не підбурювати суспільство і закликаю працювати як парламент. Дякую.

Власенко Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. А тепер повернімося до законопроектів № 1144 і № 1144-1, з цим проханням звертаюся також і до пана спікера. Колеги, я просив би підтримати авторів і комітет і відхилити ці законопроекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, всі виступили? Всі виступили... Всі бажаючі виступили (*Шум у залі*). Щодо законопроекту. З мотивів?

Шахов Сергій Володимирович. І, шановні колеги, після виступу Сергія Володимировича переходимо до голосування. Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

ШАХОВ С.В. Луганщина. Безумовно, треба підходити і до Генерального прокурора, і до всіх правоохоронних органів з погляду фаховості, з погляду розуміння, що кожен керівник повинен працювати, маючи певний досвід. І є такі прокурори, які є вовкулаками в овечій шкурі. Є така Луганська область, куди ще три роки тому направили северодонецького прокурора на прізвище Григоров. Хочу, щоб на це прізвище звернув увагу Генеральний прокурор Рябошапка і не допустив його взагалі до керування, а також розслідував усі злочини, які він скоїв. Він прикриває вбивство Сергія Самарського, прикриває контрабанду, прикриває сьогодні наркотрафік у Луганській області. Запам'ятайте кожен парламентарій це прізвище і не допустіть таких вовкулак до керування в прокуратурі.

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування. Позиція комітету – відхилити і законопроект № 1144, і законопроект № 1144-1. Таку позицію поділяють багато народних депутатів, які виступали з цієї трибуни. Тому я думаю...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ (*Не чути*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не можу так оцінювати: на жаль чи на щастя. Я думаю, що всі народні депутати повинні бути ефективними в роботі в будь-якій фракції.

Переходимо до голосування. Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про відхилення проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» щодо кваліфікаційних вимог до кандидатів на посаду Генерального прокурора» ([№ 1144](#)). Спочатку голосуємо щодо проекту закону № 1144. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати. Пропонується відхилити.

«За» – 297.

Рішення прийнято.

Законопроект відхилено.

Ставлю на голосування питання про відхилення проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» щодо уточнення вимог до кандидатів, які претендують на посаду Генерального прокурора України» ([№ 1144-1](#)).

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 289.

Рішення прийнято.

Законопроект відхилено. Дякую.

Шановні колеги, надійшла заява на перерву від двох фракцій – «Голос» і «Батьківщина», яку вони можуть замінити на виступ.

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Доброго дня, шановні колеги! Я дуже дякую за можливість виступити. Хочу сказати, що сьогодні Україна стоїть на порозі можливої епідемії найстрашнішої хвороби, яка називається дифтерія. Щойно нам повідомили, що підтвердилося 14 випадків дифтерії у студентів Ужгородського національного університету. Це дуже велике число, адже за цей рік маємо вже 20 випадків. Внаслідок минулої епідемії дифтерії в Україні померло 700 людей, 20 тисяч людей захворіло. Це дуже страшне захворювання, яке призводить до

смерті. Одним із захворілих є хлопчик, якому дев'ять років. Він не був вакцинований, тому що його мати відмовилася від вакцинації.

Я хочу сказати, що вакцинація – це єдиний спосіб запобігти інфікуванню дифтерією. Я особисто була вчора у сімейного лікаря і вакцинувалася. Я знаю, що Голова Верховної Ради, а також багато політиків зараз ідуть і вакцинуються від дифтерії. Але, колеги, цього недостатньо. Ми маємо зробити потужну інформаційну кампанію для того, щоб українці пішли вакцинуватися. Сьогодні 30 відсотків дітей і 50 відсотків дорослих не є вакцинованими від дифтерії. Кожні 10 років дорослі мають проходити вакцинацію. Тому сьогодні ми з фракцією «Голос» звертаємося до Президента України і закликаємо провести спеціальне засідання Ради національної безпеки і оборони України і розглянути питання можливого спалаху дифтерії в Україні і запобігання цьому спалаху.

Будь ласка, давайте всі разом не допустимо ситуації, яка була в 1990 роках, коли 20 тисяч людей захворіли на це смертельне захворювання. Ми сьогодні будемо відправляти відповідне звернення Володимиру Зеленському від фракції «Голос». Просимо долучатися всіх, хто буде з нами разом боротися за те, щоб українці не мали цього страшного спалаху в Україні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольго Анатоліївно.

Я думаю, що це, дійсно, слушне зауваження. Адже, якщо я не помиляюся, станом на вчора лише в Києві було чотири випадки захворювання. І я закликаю і народних депутатів, і наших шановних громадян уважніше ставитися до свого здоров'я і до здоров'я тих, хто поряд із вами.

Шановні колеги, переходимо до наступного питання порядку денного. Вам до розгляду запропоновано проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення правил перевезення дітей» ([№ 1150](#)).

Пропоную розглянути вищезазначений законопроект за скороченою процедурою. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді, як ви вже побачили, надається народному депутату України Шпеню Дмитру Юрійовичу.

ШПЕНЮ Д.Ю. Шановні виборці, шановні колеги народні депутати, законопроект спрямований на забезпечення належної безпеки перевезення дітей шляхом встановлення адміністративної відповідальності за порушення правил перевезення дітей. Ці правила встановлені в Правилах дорожнього руху ще в 1993 році. Однак, на жаль, їх мало хто дотримується. Відсутність відповідальності створює умови для безвідповідального ставлення до безпеки наших дітей.

Наприклад, за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, використання дитячих автомобільних крісел знижує ризик отримання травм в ДТП на 70 відсотків, а смертності – на 54 відсотки. Беручи до уваги важливість цього питання, проектом пропонується встановити штраф за порушення правил перевезення дітей на рівні 510 гривень, за повторне правопорушення – 850 гривень.

Тому дякую комітету та Головному науково-експертному управлінню Апарату Верховної Ради за підтримку законопроекту. Прошу вас, колеги, підтримати законопроект шляхом голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Юрійовичу.

Шановні колеги, слово для співдоповіді надається голові підкомітету Комітету з питань правоохоронної діяльності Медянику В'ячеславу Анатолійовичу.

МЕДЯНИК В.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 27, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Комітет Верховної Ради з питань правоохоронної діяльності на своєму засіданні розглянув проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення правил перевезення дітей» (№ 1150).

Законопроектом пропонується доповнити статтю 121 Кодексу України про адміністративні правопорушення частиною десятою та одинадцятою, в яких встановлюється адміністративна відповідальність у вигляді штрафу в розмірі 30 неоподаткованих мінімумів доходів громадян за порушення правил перевезення дітей та 50 неоподаткованих мінімумів доходів громадян за вчинення такого правопорушення повторно протягом року.

З огляду на зазначене комітет рекомендує Верховній Раді прийняти законопроект в першому читанні за основу. Також проект закону можливо прийняти за основу і в цілому з урахуванням одного техніко-юридичного уточнення. Оскільки чинна стаття 121 Кодексу України про адміністративні правопорушення у своїй структурі містить десять частин (десята частина за своїм змістом фактично є приміткою до цієї статті), а законопроектом пропонується доповнити вказану статтю частинами десятою та одинадцятою, то варто зробити вказівку на те, що чинну частину десяту статті 121 КУпАП слід вважати частиною дванадцятою цієї статті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Королевська Наталія Юріївна, «Опозиційна платформа – За життя». З місця, ввімкніть мікрофон, будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, ми підтримуємо законопроект Дмитра Шпенова. Це важливий, актуальний законопроект. Але ж ми хочемо наголосити на тому, що сьогодні питання захисту дитинства в нашій країні потрібно розглядати стратегічно та приймати сьогодні рішення, які, дійсно, дадуть можливість країні вийти з тієї страшної демографічної кризи, в якій ми опинилися.

Я хочу нагадати, що ті, хто протягом п'яти років були в нас у владі, зробили все, щоб скоротити програми щодо захисту дитинства та материнства. Вони відбирали останні крихти допомоги у дитячих будинків сімейного типу, у дітей-сиріт; вони позбавили виплат матерів-одиначок; вони скасували виплати дітям до трьох років; вони заморозили прожитковий мінімум, на якому базується розрахунок усіх

соціальних гарантій для сімей, які потребують особливої уваги з боку держави.

І тому «Опозиційна платформа – За життя» підготувала та зареєструвала законопроект [№ 2085](#). Цей законопроект підготовлений спільно з Радою матерів України, з багатьма жіночими організаціями, які об'єднали свої зусилля для того, щоб надати парламенту дорожню карту, як сьогодні потрібно країні вийти з демографічної кризи.

І ми просимо вас, шановний спікере, шановні народні депутати, розглянути законопроект № 2085, який на сьогодні дасть можливість країні зробити крок назустріч молодим родинам, захистити дітей, переглянути рівень соціального захисту, а головне – розглянути питання захисту дітей, які живуть на території, де кожного дня йде війна, і які на сьогодні потребують особливої уваги з боку держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Прошу передати слово Лесі Василенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леся Василенко.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Доброго дня! Це, безумовно, важливий законопроект. І я хочу сказати як мама двох дітей, про те, що в країні потрібно переглядати взагалі підхід до охорони дитинства і посилювати норми, які сприятимуть більш свідомому ставленню батьків до свого статусу. І відповідно має бути сформована база суспільної свідомості. А таким законопроектом якраз і робиться перший крок назустріч цьому. Значна кількість батьків абсолютно безвідповідально перевозять своїх дітей десь на колінах, десь незрозуміло як, не пристебнутими, а це призводить до того, що кожного року смертність внаслідок автокатастроф зростає. І значна кількість осіб, які страждають від цього, і втрата життів є саме серед населення, яке не досягло повноліття, саме серед дітей. Тому фракція «Голос» підтримує цей законопроект, і ми будемо долучатися до його доопрацювання до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Лесе Володимирівно.

Слово надається Княжицькому Миколі Леонідовичу, «Європейська солідарність».

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні друзі! Стисло скажу, що напередодні виповнилося 30 років, відколи набрав чинності закон про мови в Україні і українська мова стала державною. Тому хотів би ще раз нагадати про необхідність призначення уповноваженого з прав мови.

Тепер щодо суті законопроекту. Це насправді важливий законопроект, ви це чудово розумієте. Тут колега сказала, що говорить як мати двох дітей, а я вам скажу як тато трьох дітей. Людина, яка везе в автомобілі дитину, несе відповідальність не лише за своє життя, а й за життя дитини, яка за себе відповісти не може. Штрафи, які пропонуються, насправді, досить низькі, бо 540 чи 508 гривень і за повторне порушення 850 гривень – це штрафи мізерні. Якщо ми подивимося, що відбувається в інших країнах, то побачимо, що найменші штрафи є в Польщі, Великій Британії, Грузії, і Австрії. У цих країнах мінімальний штраф становить 40 євро, на Кіпрі – 85, у Франції – від 135, у Словенії – 200, у Греції – 350, в Естонії – від 400 євро. Тому, підтримуючи цей законопроект, ми пропонуємо, якщо буде друге читання, збільшити розмір штрафу за порушення до 60 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і за повторне порушення – до 80 неоподатковуваних мінімумів. Загалом ми підтримуємо цей законопроект і ідею, що ми маємо дбати про інших, про себе на дорозі і, звичайно, про наших дітей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк.

Соболев Сергій Владиславович, «Батьківщина».

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Наша фракція, без сумніву, підтримає цей

законопроект, але ми хотіли б, щоб було враховано декілька принципових моментів.

А що відбувається, якщо мама з дитиною перевозиться в таксі? Хто несе відповідальність за встановлення дитячого крісла? І в низці країн врегульовано питання, хто несе за це відповідальність. Отже, і ми також повинні розуміти, чия це відповідальність.

Тому ми хотіли б, щоб до другого читання це питання було врегульовано, бо не може відповідальність встановлюватися виключно для осіб, які користуються приватним транспортом, і не поширюватися на тих, хто користується громадським транспортом або таксі.

Я не можу не висловити своє застереження стосовно тієї теми, щодо якої ми брали перерву з фракцією «Голос». Без сумніву, підтримуючи позицію, що ми бачили провальний приклад того, як не треба організовувати щеплення проти дифтерії і інших страшних хвороб, хотілося б, щоб профільний комітет проаналізував: за які гроші і як закупувалися іноземні вакцини; які вакцини – індійські чи американські; яким чином ці гроші були використані; чому на сьогодні немає на складах відповідних вакцин і ліків, якими треба лікувати. Я думаю, що це буде відповідь і наш виклик не лише тій ситуації, яка склалася стосовно дифтерії, а й стосовно готовності країни до будь-яких викликів у таких страшних ситуаціях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, мені здається, всі бажаючі виступили, тому прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування питання про прийняття за основу проекту закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення правил перевезення дітей» ([№ 1150](#)). Прошу підготуватися до голосування ще раз.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 323.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, була пропозиція комітету прийняти за основу. Є пропозиція прийняти в цілому. Які будуть думки? В цілому готові

голосувати? Тоді нехай комітет доповість, бо зараз є пропозиція прийняти за основу.

Медяник, вам слово. Підійдіть, будь ласка, до мікрофону... Голова комітету може виступити. З трибуни, Денисе Анатолійовичу.

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А. Комітет вважає, що можна його прийняти в другому читанні з техніко-юридичним доопрацюванням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є пропозиція підтримати позицію комітету та прийняти цей законопроект в цілому. Готові голосувати? Добре.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення правил перевезення дітей» (№ 1150). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 332.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 229, «Опозиційна платформа – За життя» – 15, «Європейська солідарність» – 20, Батьківщина» – 17, «За майбутнє» – 13, «Голос» – 16, позафракційні – 22. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, пропонується до розгляду проект Закону «Про внесення змін до статті 66 Кримінального процесуального кодексу України щодо забезпечення права свідка на правову допомогу у кримінальному провадженні» ([№ 1164](#)). Є пропозиція розглянути цей законопроект за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, слово для доповіді надається народному депутату України Шпеню Дмитру Юрійовичу.

ШПЕНОВ Д.Ю. Хочу почати з того, що наша особиста відповідальність як народних депутатів полягає у створенні однакової правової захищеності для всіх членів українського суспільства, зокрема у забезпеченні необхідного рівня захисту їхніх прав і законних інтересів у рамках кримінального процесу. Наразі чинний Кримінальний процесуальний кодекс України значно звужує правовий статус свідка порівняно з іншими учасниками процесу, такими як підозрюваний та обвинувачений. Чинне співвідношення прав та обов'язків свідка не дає йому можливості активно відстоювати свої права та має наслідком зловживання слідчими та прокурорами своїми повноваженнями. А як показує практика, свідок є потенційним підозрюваним. Так, процесуальний статус свідка в першу чергу вимагає отримання ним належного рівня правової допомоги, як це передбачено статтею 59 Конституції України.

Проблема в тому, що зараз свідок, хоч і має право користуватися правовою допомогою адвоката, однак обсяг прав та обов'язків, порядок залучення такого адвоката взагалі в КПК не визначені.

До речі, уявіть собі, що Кримінально-процесуальний кодекс 1960 року краще захищав свідка, ніж чинний, оскільки містив відповідні положення. Але маємо, що маємо.

Тому проектом закону запропоновано розширити правові можливості свідка в кримінальному провадженні і визначити, що адвокат, який надає правову допомогу свідку, має ті ж гарантії діяльності та обов'язки, що і свідок, у кримінальному провадженні, захист якого він відстоює.

Вважаю, що всі зауваження комітету можливо усунути до другого читання та прошу зал підтримати даний законопроект у першому читанні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для співдоповіді надається голові підкомітету Комітету з питань правоохоронної діяльності Яцик Юлії Григорівні.

ЯЦИК Ю.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 79, Запорізька область, політична партія «Слуга

народу»). Шановний головуючий! Шановні колеги! Комітет з питань правоохоронної діяльності розглянув законопроект, яким запропоновано зміни до статті 66 Кримінального процесуального кодексу України. Цим законопроектом, дійсно, значно розширюються права свідка у кримінальному провадженні. Проте якщо звернутися до промови депутата Шпенова Дмитра Юрійовича, який зазначив, що свідок як учасник кримінального провадження має певні обмежені права, то хочу одразу зауважити, що свідок не є стороною кримінального провадження, а є учасником, і тому його права і обов'язки поряд з іншими учасниками чітко регламентовані Кримінальним процесуальним кодексом.

Законопроектом пропонується повідомляти свідка про його права і обов'язки шляхом роз'яснення таких прав і обов'язків. Проте існуючими нормами, зокрема статтями Кримінального процесуального кодексу, якими визначено вимоги до протоколу допиту, а також інструкціями з порядку діловодства в судах, визначено форму пам'ятки про права та обов'язки свідка, яка під розпис надається такому свідку. Крім того, право на отримання правової допомоги адвоката на першу вимогу, а також на конфіденційність спілкування на теперішній час не обмежене. Повістка про виклик вручається свідкові за три дні до його виклику. І до нього не застосовуються запобіжні заходи, тому він не обмежений у русі, у пересуванні, у спілкуванні або визначенні адвоката, який надавав би йому правову допомогу. Право збирати докази для обґрунтування своїх показів взагалі незрозуміле, оскільки незрозумілий у законопроекті правовий статус таких доказів – чи є це доказами обвинувачення, чи захисту. І що позбавляє свідка можливості повідомити слідчому про існування таких доказів для того, щоб слідчий з'ясував джерело і легітимно отримав такі докази із застосуванням технічних засобів і таке інше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 10 секунд. Але дотримуйтеся регламенту.

ЯЦИК Ю.Г. Крім того, надання права захиснику і прирівнювання його до адвоката підозрюваного є таким, що суперечить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Григорівно, в мене прохання, озвучте позицію комітету.

ЯЦИК Ю.Г. Комітетом було прийнято рішення, що даний законопроект треба відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Князевичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, шановний пане Джемільєв, шановний пане Голово. Насправді, я думаю, що цей законопроект дає нам можливість ще раз сьогодні зробити добру велику справу, як ми зробили це, прийнявши в першому читанні законопроект про додаткові гарантії захисту для осіб, які засуджені або обвинувачені.

Це законопроект, який допомагає додатково забезпечити права свідків у кримінальному процесі. І це дуже добре. Я, наприклад, не розумію, чому комітет вважає, що бути своєчасно і чітко поінформованим про свої права, як це передбачено в законопроекті, а також отримати їх роз'яснення, для свідка це погано. Адже 99 відсотків свідків, як показує практика, не є обізнаними з тими правами, які передбачені КПК щодо свідків. Це теж правда.

Аргумент, що начебто немає жодних обмежень для свідка зустрічатися і під час першого допиту, і після нього з адвокатом, це аргумент для тих, хто добре обізнаний з кримінальним процесом. Таких в країні у нас тисячі людей, а мільйони людей, які можуть бути

свідками, з цими речами не обізнані. І це пишеться для них, щоб вони розуміли свої права. Так само, як право на те, що вони мають право на безоплатну правову допомогу; мають право відмовитися від такої безоплатної правової допомоги; мають право отримувати фіксацію свого допиту. Хіба це погано, що під час допиту свідок чітко фіксує всі ті речі, які відбуваються під час допиту, і потім, коли він буде давати свідчення в суді, це може бути використано на користь такого роду свідчень? Також якщо свідок збиратиме докази на користь своїх свідчень, то це не докази на користь або проти обвинуваченого чи захисту, а мова йде про те, що людина убезпечує себе, зокрема, від можливих лжесвідчень тощо.

Тому вважаю, що цей законопроект в першому читанні треба підтримати. До другого читання варто доопрацювати його з урахуванням вже тих змін, які ми вносили, бо частина цих змін, які зараз вже є, дещо втратили свою актуальність. Але в другому читанні його треба буде приймати, бо цей законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Соболеву Сергію Владиславовичу.

Усі бажаючі виступили? Після цього переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, уважно почитайте цей законопроект. Я думаю, що пан Шпенюв, який доповідав, не захотів сказати вам усю правду.

У чому правда? Правда полягає ось у чому. На жаль, правоохоронні органи у нас зловживають поняттям «свідок». Ти приходиш на допит як свідок один раз, другий раз, а потім під час чергового допиту ти раптом стаєш вже обвинуваченим. Мені здається, що тема, порушена Шпенювим (я йому дуже вдячний за це), продовжує тему, яку порушив Власенко. А саме йдеться про те, щоб право на захист, а потім і право на отримання даних, а також і право на одержання адвоката було у свідків. Бо, на жаль (і ви можете самі навести із власного життя або життя ваших знайомих десятки таких випадків), зловживання правоохоронних органів призводить до страшних наслідків. Особа готується давати свідчення як свідок. Аж тут йому пред'являється обвинувачення як обвинуваченій особі. І саме для того щоб

захистити від таких недоброчесних працівників правоохоронних органів, які зловживають цим, і запропоновано цей законопроект. Без сумніву, там є деякі норми, які є й сьогодні. Так, їх можна вилучити. Але власне ідея законопроекту, на мій погляд, заслуговує на увагу. І наша фракція рекомендує підтримати в першому читанні і доопрацювати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Владиславовичу.

З мотивів – Яцик Юлія Григорівна.

І підготуйтеся до голосування. Будемо голосувати за законопроект.

ЯЦИК Ю.Г. По-перше, я хочу сказати про те, що дещо викривлено пояснення стосовно того, що покази свідка можуть бути використані надалі як підстава для пред'явлення повідомлення про підозру, оскільки такі покази не можуть враховуватися судом. Крім того, необхідність збирати докази для обґрунтування показів – це норма, яка спростовується навіть тим, що свідок попереджається про задалегідь неправдиві покази.

Крім того, Законом «Про безоплатну правову допомогу» не передбачено необхідності надання правової допомоги з боку держави свідку. Цим законопроектом не запропоновано зміни до такого закону. Тому з огляду на такі обставини цей законопроект принаймні потребує доопрацювання, це принаймні. А обґрунтування необхідності взагалі немає в пояснювальній записці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Я ставлю на голосування пропозицію комітету про відхилення проекту Закону... *(Шум у залі)*. Дивіться, ми ставили на голосування пропозицію комітету. Позиція комітету – відхилити. Це передбачено Регламентом, Руслане Петровичу... *(Шум у залі)*.

За основу?

Папієв Михайло Миколайович – 1 хвилина з мотивів. І прошу підготуватися до голосування.

ПАПІЄВ М.М. Шановний Дмитре Олександровичу, ви знаєте, «безобразие должно быть однообразным». Тобто якщо ви до цього ставили на голосування законопроекти не в редакції комітету, а самі обирали, яка вигідна вам редакція, то давайте вже дійдемо до того, що будемо виконувати Регламент і спочатку ставити пропозицію комітету, а потім уже інше питання. Але в попередніх голосуваннях ви чомусь відкидали пропозицію комітету і в порушення Регламенту ставили на голосування питання залежно від своїх базових інтересів. Прошу дотримуватися Регламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайле Миколайовичу, це було у випадку, коли ми голосували за законопроект за авторства Шуфрича Нестора Івановича, він попросив так зробити. Щодо інших законопроектів ми проголосували саме ті пропозиції, які були запропоновані комітетом. Ми голосували за відхилення і законопроекту № 1144, і № 1144-1. Ви можете подивитися це у стенограмі.

Саме тому, повертаючись, ставлю на голосування пропозицію про відхилення проекту Закону «Про внесення змін до статті 66 Кримінального процесуального кодексу України щодо забезпечення права свідка на правову допомогу у кримінальному провадженні» ([№ 1164](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Законопроект відхилено. Дякую.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 229, «Опозиційна платформа – За життя» – 1, «Європейська солідарність» – 0, «Батьківщина» – 0, «За майбутнє» – 0, «Голос» – 12, позафракційні – 4.

Дякую, рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання. Шановні колеги, вам до розгляду запропоновано проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення системи поводження з небезпечними відходами» ([№ 2066](#)).

Пропоную розглянути його за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається народному депутату України Івченку Вадиму Євгеновичу.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ви знаєте, людина – це єдина істота на планеті, яка продукує сміття і робить це так вдало і водночас бездумно, що скоро сама в ньому втопиться. Так ось, це сміття, звичайно, можна перероблювати, як це робиться в багатьох країнах. Але для багатьох це непоганий бізнес.

За оцінками експертів, обсяг ринку переробки та утилізації небезпечних відходів в Україні сягає 10 мільярдів гривень. А тепер на секунду вдумайтеся: всього станом на 2016 рік в Україні було видано 299 ліцензій. Як це відбувається? Компанія, яка вирішила займатися утилізацією, подає документи, і за законом державні інституції не мають права перевіряти, чи є в них матеріально-технічна база, чи немає. Так ось, колеги, з вересня 2016 року по 1 січня 2017 року було проведено перевірку всього 74 компаній – у результаті анульовано 45 ліцензій. І ви знаєте, що відбулося? Коли поїхали подивитися, як працюють ці 45 компаній, виявилось, що там, крім бухгалтера, стільця і крісла, більше нікого немає. Так кому ми довіряємо безпосередньо здійснювати утилізацію цих небезпечних відходів?

І наостанок наведу вам приклад. За європейський кошт у Львові через комунальне підприємство було створено державне підприємство «Богданівка». Так ось утилізація, наприклад, ртутних ламп – 3,50, а тендер через *ProZorro* виграє фірма із Запоріжжя. Тільки собівартість перевезення цих ртутних ламп – 1 гривня 99 копійок. Ви розумієте, що ніхто не буде їх перевозити. А це що означає? Що ця утилізація буде відбуватися в наших лісопосадках або десь на інших складах. Тому ми нашим законом... Додайте 30 секунд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте, будь ласка, 30 секунд.

ІВЧЕНКО В.Є. Дякую. Тому нашим законопроектом, колеги, ми уповноважуємо державні інституції належно виконувати свої функції та не допускати функціонування господарюючих суб'єктів без належної матеріально-технічної бази.

Отже, наш законопроект врегульовує ці питання. Я не розумію, чому комітет просить віддати законопроект на доопрацювання. Повірте, він вистражданий ще з минулого скликання і вартий того, щоб його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для співдоповіді надається голові підкомітету Комітету з питань екологічної політики та природокористування Нестеренку Кириллу Олександровичу.

НЕСТЕРЕНКО К.О., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 26, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановний головуючий! Шановні колеги! Комітет з питань екологічної політики та природокористування розглянув на своєму засіданні проект закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення системи поводження з небезпечними відходами» (№ 2066), поданий нашими колегами Івченком, Лабунською, Кучеренком та Мейдичем, і прийняв рішення про повернення його на доопрацювання.

Проектом пропонується внести зміни до Закону України «Про відходи» та «Про ліцензування видів господарської діяльності» з метою усунення нормативних колізій, що виникли з прийняттям Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», з одного боку, та нормативами спеціального законодавства про відходи, з іншого.

Підтримуючи пропозиції авторів щодо посилення вимог для здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами, до законопроекту було висловлено низку зауважень, які вказують на необхідність його доопрацювання. Так, частина положень законопроекту не узгоджуються між собою, також є і невідповідність законодавчим актам. Всупереч Закону України «Про ліцензування видів

господарської діяльності», яким передбачено, що господарська діяльність здійснюється на підставі ліцензії, яка видається в порядку, встановленому цим законом, проектом пропонується перелік конкретних вимог для отримання такої ліцензії встановити у власне Законі «Про відходи».

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України також висловлює низку зауважень і пропонує повернути законопроект на доопрацювання.

Прошу підтримати пропозицію комітету проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення системи поводження з небезпечними відходами» (№ 2066) повернути на доопрацювання авторам для усунення неузгодженостей.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Бондар Михайло Леонтійович, «Європейська солідарність».

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одно-мандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Передайте, будь ласка, слово Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Княжицький Микола Леонідович, «Європейська солідарність».

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановні колеги, очевидно, це, справді, надзвичайно важлива тема, оскільки ідея законопроекту є правильною, потрібною і мала б бути підтримана, бо господарська діяльність у сфері поводження з небезпечними відходами власне вже є небезпечною. І держава має приділяти посилену увагу суб'єктам, які займаються такою діяльністю, і переконуватися, що вони мають необхідну матеріально-технічну базу для гарантування безпеки під час здійснення такої діяльності для життя і здоров'я громадян і навколишнього середовища. Але для того щоб ми усвідомлювали, за що ми

голосуємо, очевидно, наша політика повинна кореспондуватися з політикою уряду.

Я бачу, що тут є пан Рябчин. Пане Рябчин, у мене до вас є запитання. Екологічні організації, з якими співпрацює «Європейська солідарність», аналізуючи ці законопроекти, радили нам, що інший законопроект, [№ 2207](#), поданий в парламент, є базовим і можна прийняти його, а потім прийняти цей законопроект. Або ж ми можемо прийняти цей законопроект в першому читанні, щоб потім внести поправки. І для того щоб наша політика, справді, була узгоджена з політикою уряду, нам і мені особисто для голосування важливо було б знати вашу думку, бо ці законопроекти, як ви розумієте, в принципі про одне й те саме. Дякую.

Отже, якщо міністерство рекомендує, ми будемо підтримувати цей законопроект або ж готові підтримувати законопроект № 2207, який, на думку екологічних організацій, якраз і мав би бути базовим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для виступу надається Івченку Вадиму Євгеновичу.

Лабунська Анжела Вікторівна.

ЛАБУНСЬКА А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Фракція «Батьківщина». Доброго дня, шановні колеги! Я думаю, що всі ми з вами щодня стикаємося з тією проблемою, вирішення якої запропоновано цим законопроектом. Давайте відкрито подивимося сьогодні правді в очі. Багато з нас знають, що бізнес з відходами на сьогодні є одним із найбільш корупційних бізнесів у нашій країні. Як мені відомо, за попередні періоди було видано майже 2 тисячі ліцензій на роботу з відходами. Але, на жаль, коли почалися перевірки, то виявилось, що з 30 перевірених підприємств жодне не мало не те що якогось відповідного обладнання для переробки цих відходів, а вони взагалі не мали навіть стільця.

На жаль, чинне законодавство не надає можливості на сьогодні органам влади перевіряти наявність обов'язкових засобів для поводження з небезпечними відходами. Я намагалася переконати колег на

комітеті все-таки прийняти цей законопроект у першому читанні. Ви знаєте, що, підписавши угоду з Європейським Союзом, ми повинні виконати відповідні зобов'язання до 2020 року, але на сьогодні для їх виконання не врегульовано навіть законодавство.

Я розумію, що треба узгоджувати свою позицію з Кабінетом Міністрів. Але в поданому законопроекті не передбачено порядку ліцензійних умов. Тому ми пропонуємо цей проект закону доопрацювати. Можна буде його відтермінувати і порадитися з Кабінетом Міністрів, але все-таки треба ввести набагато жорсткіші умови і надати органам виконавчої влади право перевіряти необхідне обладнання для поводження з відходами. Шановні, це ж наше майбутнє, це наше довкілля, це майбутнє наших дітей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити, 10 секунд.

ЛАБУНСЬКА А.В. Прошу прийняти цей проект закону в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги! Колтунович Олександр Сергійович. Потім переходимо до голосування. Прошу підготуватися до голосування.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Питання поводження з небезпечними відходами на сьогодні є вкрай важливим і актуальним.

По-перше, це питання, безумовно, є вкрай важливим хоча б з точки зору імплементації тих директив, які є в рамках Європейського Союзу, які стосуються навколишнього природного середовища. Ми маємо певний план-графік, який було сформовано ще у 2014 році. Згідно із цим планом-графіком ми повинні імплементувати відповідні норми, спрямовані, зокрема, на поліпшення стану навколишнього природного середовища.

По-друге. Коли ми говоримо про врегулювання проблеми поводження з небезпечними відходами, на наш погляд, потребує диференціації якраз питання щодо рівня небезпечності відходів. Тобто є мало-небезпечні, помірнонебезпечні, високонебезпечні і надзвичайно небезпечні відходи.

І по-третє. Я хотів би звернути увагу на те, що, окрім цього напряму, надзвичайно важливим є питання (і це міжнародний досвід) якраз фіскального стимулювання вирішення цієї проблеми. Тому авторам законопроекту хочу сказати, що фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя» буде підтримувати в першому читанні ваш проект закону. Будемо голосувати «за». Але найважливіше – його необхідно буде після першого читання доопрацювати з урахуванням тих зауважень, які прозвучали сьогодні у нас у залі.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу підготуватися... З мотивів? Маріковський – з мотивів.

МАРІКОВСЬКИЙ О.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Наше суспільство вже давно дозріло до того, щоб впорядкувати питання відходів, зокрема небезпечних відходів. Ми щойно провели виїзне засідання комітету в Кривому Розі. Під час візиту до ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», міжнародної компанії, ми запитали, що вони роблять з фільтрами? Вони відповіли, що в них є велика машина, вони вантажать фільтри на грузовик і везуть на полігон. Це небезпечні відходи, які не можна упорядковувати, просто вивозячи на полігон.

Але цей законопроект потребує суттєвого доопрацювання. Скоро ми приймемо рамковий закон і вже до рамкового закону приймемо закон щодо небезпечних відходів. До кінця року вже буде законодавство.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається заступнику міністра Рябчину Олексію Михайловичу. Виступ з мотивів, 1 хвилина.

РЯБЧИН О.М., заступник міністра енергетики та захисту навколишнього середовища України. Доброго дня, шановні народні депутати! Позиція міністерства стосовно цього законопроекту. Ідея дуже актуальна, вона потребує врегулювання. На превеликий жаль, той спосіб врегулювання, який запропоновано в цьому законопроекті, потребує суттєвого доопрацювання. Ми в міністерстві не зможемо виконати такий закон у разі його прийняття в такій редакції. Усі матеріали, які в нас є, ми з авторами пропонуємо доопрацювати. Чекаємо на вас у міністерстві, покажемо наші варіанти проекту закону, як ми пропонуємо доопрацювати. Тоді закон буде прийнято.

Стосовно законопроекту № 2207. Як я розумію, комітет тільки завтра його розгляне. Позиція міністерства щодо цього законопроекту буде представлена завтра, проект закону вивчається. Запрошуємо всіх, якщо у вас є гарні ініціативи, до уряду, до профільних заступників міністра, міністрів для того, щоб ми не гаяли часу на розгляд законопроектів, які не будуть прийняті, а працювали над законопроектами, які доопрацьовані, узгоджені з міністерством, відповідають цілям, прийнятим урядом. Працюймо разом.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

З мотивів – Шахов Сергій Володимирович, 1 хвилина. Потім переходимо до голосування. Прошу зайняти свої місця.

ШАХОВ С.В. Луганщина. Шановні колеги, дуже важливе питання порушив Вадим Івченко у цьому законопроекті. Його треба підтримувати обов'язково, бо в державі накопичилося 36 мільярдів тонн сміття, яке треба переробляти. На місцях панує шалена корупція. Підприємцями будь-якого бізнесу також чиниться шалене порушення закону. Безумовно, сьогодні наша держава потерпає в економічному колапсі, техногенному колапсі. Сьогодні кажу саме про Луганщину. Подивіться, скільки відходів сьогодні в шахтах, скільки сьогодні

відходів у містах, які взагалі не контролюються. Тому цей законопроект треба підтримувати. І ми готові голосувати разом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування. Ставлю на голосування пропозицію комітету про повернення на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення системи поводження з небезпечними відходами» (№ 2066) (*Шум у залі*).

Зачекайте, я ставлю так, як запропоновано комітетом. Одна із позицій, яка може ставитися на голосування згідно із Регламентом, – це повернення суб'єкту права законодавчої ініціативи. Саме таке рішення було прийнято комітетом (*Шум у залі*).

Спочатку ми голосуємо пропозицію, яка надійшла від комітету... (*Шум у залі*). Ні, ми завжди спочатку голосували ту пропозицію, яка надійшла від комітету. Саме про це казали наші колеги, наприклад, народний депутат Папієв. Колеги, ми ставимо на голосування спочатку пропозицію комітету. Після цього, якщо вона не буде підтримана, ми можемо згідно з Регламентом ставити на голосування інші пропозиції. Якщо є бажання, я потім можу показати це в Регламенті. Дякую.

Шановні колеги, ще раз ставлю на голосування пропозицію про повернення суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення системи поводження з небезпечними відходами» ([№ 2066](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, вам до розгляду пропонується проект Закону «Про державне регулювання у сфері мийних засобів» ([№ 1170](#)).

Пропонується розглянути його за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається народному депутату України Шпеню Дмитру Юрійовичу.

ШПЕНОВ Д.Ю. Шановні колеги, проектом закону пропонується заборонити ввезення на територію України мийних засобів, які не відповідають європейським стандартам, а також поетапне припинення їх виробництва і розповсюдження всередині нашої країни. Прийняття цього законопроекту є вкрай актуальним. Наприклад, в басейні річки Дніпро місцями забруднення фосфатами перевищує в три з половиною рази допустиму норму. З 2000 року вміст фосфатів у річках зріс у три рази. Ці речовини потрапляють до водойм і сприяють розмноженню небезпечних бактерій. Згадайте, що відбувається влітку на узбережжях водойм: епідемії, отруєння, цвітіння води. Це вже не кажучи про те, яку воду ми споживаємо.

У багатьох країнах Європи, наприклад Італії, Австрії, Голландії, Німеччині, вже давно діє законодавча заборона на фосфати. У Японії вона діяла вже з 1986 року. Аналогічні заборони є в Кореї, в Австралії, в більшості штатів США. Отже, речовини, які вже впродовж 10 років заборонені в усіх цивілізованих країнах, потрапляють на ринок нашої країни.

Законопроект має на меті сприяти реальному вирішенню цієї проблеми. Бо технічні вимоги Кабінету Міністрів, якими начебто заборонено відповідні речовини, не працюють. Про це красномовно свідчить стан наших вод. Також про це красномовно свідчить нарада, яка відбулася у п'ятницю в Міністерстві енергетики та захисту довкілля України, щодо заборони, обмеження використання фосфатів у мийних засобах. А крім того, держава не робить нічого, аби захистити воду від промислових стічних вод.

Дехто з тих, хто зацікавлений лише в грошах, кажуть, що в ЄС не діє заборона на фосфати в мийних засобах для промисловців. То я вам відповім: у ЄС для промислових стічних вод встановлені окремі споруди з третинним очищенням води. Саме ці споруди забезпечують вилучення до 95 відсотків фосфатів із води. Тому там люди п'ють

воду з-під крану, а в нашій країні люди не знають, за які гроші купувати ліки.

Я прошу вас, шановні колеги, розпочати роботу над вирішенням проблеми стану води та підтримати законопроект в першому читанні, а не відхиляти, як пропонує комітет.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для співдоповіді надається голові підкомітету Комітету з питань екологічної політики та природокористування Нестеренку Кириллу Олександровичу.

НЕСТЕРЕНКО К.О. Шановний головуєчий! Шановні колеги! Комітет з питань екологічної політики та природокористування розглянув проект закону «Про державне регулювання у сфері мийних засобів» (№ 1170), поданий народним депутатом України Шпенюком, та за результатами розгляду рекомендує його відхилити.

Як зазначалося у доповіді, пропонується заборонити з 1 січня 2020 року ввезення на територію України мийних засобів на основі фосфатів і з 1 січня 2021 року – мийних засобів на основі амонійних поверхневих активних речовин з певною часткою діючих речовин. В цілому підтримуючи спрямованість законопроекту на обмеження застосування в Україні мийних засобів на основі фосфатів, які є одним з головних чинників забруднення поверхневих водних об'єктів, члени комітету висловили до проекту низку зауважень.

Насамперед варто відзначити декларативність частини положень проекту, які стосуються, зокрема, державного нагляду, контролю у сфері поводження з мийними засобами, фінансування та стимулювання заходів щодо діяльності, пов'язаної з поводженням із мийними засобами тощо.

Проект переобтяжений відсильними нормами та посиланнями на європейські стандарти та відповідні директиви Європейського Союзу без їх конкретизації.

Норма щодо запровадження екологічного збору для виробників, імпортерів, торговельних мереж та суб'єктів роздрібної торгівлі, які ввозять, виробляють і реалізують на території України мийні засоби, що містять фосфати та/або поверхнево-активні речовини для мийних

засобів, не узгоджується з переліком податків і зборів, визначених Податковим кодексом України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України рекомендує повернути законопроект на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи. Не підтримавши даний законопроект, члени комітету одностайно підтримали необхідність вирішення порушеного в ньому надзвичайно важливого для країни питання. У зв'язку з цим у комітеті створено робочу групу з питань законодавчого врегулювання поведінки з миючими засобами.

Дякую за увагу і прошу підтримати рішення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Десять секунд додайте, будь ласка.

НЕСТЕРЕНКО К.О. Дякую за увагу і прошу підтримати рішення комітету про відхилення законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Шановні колеги, я продовжую засідання на 15 хвилин, але до завершення розгляду питання, яке зараз знаходиться у нас в порядку денному. Я маю на увазі саме законопроекту № 1170.

Слово надається Кубіву Степану Івановичу.

Сюмар Вікторія Петрівна. Ввімкніть, будь ласка, мікрофон.

СЮМАР В.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, колеги. Дякую авторам цього законопроекту за увагу до такої важливої теми. Насправді, вона важливіша, ніж може видатися на перший погляд, адже йдеться і про якість води, і про якість земельних ресурсів, і про рівень забруднення в Україні, який є надзвичайно високий. Насправді, в Європі дискурс про це триває вже дуже і дуже давно. Європа, знаєте, не словом, а ділом намагається бути «зеленою», тоді як в Україні у нас із цим певною мірою є проблеми саме в питаннях екології. Тому очевидно, що це питання перезріло.

Що стосується безпосередньо цього законопроекту. Ви праві в тому, що директиви ЄС і Регламент ЄС передбачають чіткий перелік тих мийних засобів і тих шкідливих речовин, які заборонені до використання. Наразі, на жаль, ми бачимо доволі декларативний законопроект, який в певних частинах навіть суперечить Регламенту ЄС і навіть суперечить Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, про що є висновок профільного комітету.

Декларативність цього законопроекту також виражена в тому, що ним ніби передбачається відповідальність, але по факту її не передбачено, бо в законопроекті не запропоновано внесення змін до Кримінального кодексу. Тому можна сказати, що ним передбачено відповідальність кримінальну і адміністративну, але якщо ви не внесете зміни до кодексів, то насправді ніякої відповідальності не настає.

Те саме стосується і українського виробника. По-перше, в законопроекті не запропоновано внесення змін до Податкового кодексу. По-друге, не запропоновано перехідного періоду, протягом якого українські виробники могли б пристосуватися до нових європейських умов. І це все треба дискутувати.

Тому я дуже дякую пану Рябчину за пропозицію разом з депутатами напрацювати відповідний законопроект, щоб він був якісний і відповідав Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Я взагалі вважаю, і мої колеги з «Європейської солідарності» поділяють цю позицію, що нам потрібен цілий Екологічний кодекс, в якому йшлося б, справді, про запровадження європейських стандартів у всій сфері екології – тоді ми отримаємо зелену Україну і передамо її майбутнім поколінням.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Гуріну Дмитру Олександровичу.

ГУРІН Д.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 218, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Я, по-перше, хочу сказати, що я не

можу підтримати запропоновану в цьому законопроекті модель регулювання, вона, дійсно, декларативна. Але хочу зазначити таке. Ми всі живемо в Києві, і навесні було проведено велике опитування мешканців нашого міста. Головною проблемою 42 відсотки киян вважають якість питної води. У Києві з кранів не йде питна вода, її не можна пити. У нас Дніпро, якщо ви подивитеся на його колір у серпні, побачите, що він цвіте, там водорості. І це також наслідок великої кількості фосфатів у миючих засобах. Нам треба розуміти, що це лише питання часу – коли ми відмовимося від фосфатів, і це треба починати.

Тому я хочу звернутися до Комітету з питань екологічної політики та природокористування і попросити, щоб це питання не зникло з порядку денного. Бо, по-перше, є така дуже практична річ: наступні роки, я думаю, щонайменше чотири, всі, хто знаходиться в цій залі, житимуть певний тривалий період часу в Києві. І це стосується не тільки всіх українців, а це стосується особисто кожного, хто сидить у цій залі. Тому прошу цьому питанню приділити значну увагу і не відкладати з його вирішенням.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово колезі по фракції Лабунській Анжеліці Вікторівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лабунська Анжеліка Вікторівна.

ЛАБУНСЬКА А.В. Фракція «Батьківщина». По-перше, я хочу подякувати колезі за те, що він цим законопроектом привернув увагу до, дійсно, дуже великої проблеми, яка є, на жаль, в Україні.

Ви знаєте, що наприкінці минулого століття медицина встановила факт дуже шкідливого впливу фосфатів саме на життя людини. Ми всі з вами добре розуміємо, що ніколи в житті ні з посуду, ні з тканини неможливо остаточно змити і відполоскати ті хімічні відходи, які залишаються від миючих засобів. Наша шкіра є третьою

ниркою. І тому на сьогодні, на жаль, наша країна досі не відмовилася від таких речовин і не врегулювала питання поводження з фосфатами.

Але, на жаль, законопроект виписаний недосконало, він, дійсно, суперечить, зокрема, Податковому кодексу. Треба вносити зміни до Податкового кодексу, бо передбачається екологічний збір. Це питання стосується і водокористування, бо головна наша водна артерія, річка Дніпро, сьогодні дуже страждає від тих скидів, в тому числі і побутових. Дійсно, цей законопроект суперечить Закону «Про захист прав споживачів» і ще низці законів. Деякі питання не узгоджуються з Регламентом Європейського Союзу.

Але ви знаєте, що в екологічному комітеті створено робочу групу саме з напрацювання такого законопроекту, і це питання буде найближчим часом врегульовано. Я запрошую всіх колег до нашого комітету, прошу спільно з міністерством долучитися до роботи і подати на розгляд Верховної Ради узгоджений з усіма фракціями проект закону, який не буде суперечити європейському законодавству і буде погоджений з виконавчою гілкою влади і всіма народними депутатами...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Анжеліко Вікторівно.

Папієв Михайло Миколайович, «Опозиційна платформа – За життя».

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Дивно, але ось два законопроекти поспіль (це законопроекти, які абсолютно цивілізовані, абсолютно, скажемо так, законні, які мають забезпечити майбутнє України) чомусь Верховна Рада України не підтримує, в тому числі і профільні комітети. Тобто нам треба визначитися. Я звертаюся до нашої основної фракції: ви не підтримали один із попередніх законопроектів, бо ви думаєте, що ви ніколи не будете свідками. Так само і члени «Європейської солідарності» думали в минулому скликанні, але, бачите, сьогодні вони вже нормально голосують і розуміють, що треба іноді й думати.

Я вдячний автору за цей законопроект, бо в ньому йдеться про майбутнє України. Я не відкрию для вас новину, якщо скажу, що в усьому світі впродовж найближчих 10 років найбільшою проблемою

стане питна вода. Нам або зараз треба приймати ці рішення, або вже ці рішення приймати буде пізно.

Минулого тижня, ви знаєте, над Україною навис смог. У світі є всього три країни, серед яких і Україна, які спалюють листя, палять багаття. І коли летиш з Європи в Україну, то не треба, щоб в літаку оголошували, що ти влітаєш на територію України. З березня по липень і з серпня по грудень, як тільки ти бачиш, що все внизу горить і все в диму, ти вже знаєш, що ти вже вдома і летиш над неньою Україною. Я закликаю всіх голосувати за цей законопроект, це абсолютно нормальний законопроект, який може бути доопрацьований до другого читання.

І стосовно мого зауваження, в якій послідовності головуєчий має ставити на голосування проекти законів. У нас в Регламенті не виписано черговість, тобто статтею 114 передбачається можливість чотирьох рішень. У статті 45 говориться про те, що можна приймати в порядку надходження. Я звертаюся до Голови Верховної Ради України: це вже ваше право виробити якесь одне правило.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ввімкніть, будь ласка, мікрофон, дайте можливість завершити.

ПАПІЄВ М.М. Або спочатку відповідно до статті 114 треба ставити на голосування всі проекти законів за основу і дивитися, набрали вони голоси чи ні, або тоді зробити «безобразне однообразним» і ставити спочатку на голосування пропозицію комітету. Тоді якось депутати будуть очікувати, яке питання першим ви поставите на голосування і як будуть голосуватися законопроекти.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Миколайовичу. У нас був один випадок, коли ми по-іншому проголосували, а загалом ми завжди в першу чергу голосуємо рішення комітету.

Від комітету – Маріковський. Виступ з мотивів, 1 хвилина. Потім заступник міністра Рябчин – з мотивів. А, ще Климпуш-Цинцадзе... (*Шум у залі*). Ні, від фракції виступали, вибачте.

Ввімкніть, будь ласка, мікрофон. Маріковський.

МАРІКОВСЬКИЙ О.В. Колеги, фосфати отруюють наше життя. Це правда. Але рішення комітету відправити на доопрацювання пов'язано лише з тим, що власне законопроект не відповідає певним директивам. Ми хочемо сказати так, що ми вже займаємося цією темою і вже відбулося засідання Кабінету Міністрів щодо заборони фосфатів. Було прийнято рішення провести перемовини з бізнесом, який у нас інвестував. Ми поговоримо і заборонимо відповідні речовини найближчим часом. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Климпуш-Цинцадзе – з мотивів, 1 хвилина.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дякую. Шановні колеги, дійсно, мета законопроекту щодо вирішення зазначеної проблеми дуже благородна, і такий закон необхідний для нашого суспільства. Водночас я хочу підтримати всіх тих колег, які зазначали, що цей законопроект, на жаль, порушує окремий Регламент (ЄС) № 648/2004. І я просила б не підтримувати цей законопроект, а напрацювати той, який відповідатиме праву Європейського Союзу і нашим зобов'язанням у рамках Угоди про асоціацію.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шахов Сергій Володимирович – з мотивів 1 хвилина. Потім Рябчин.

ШАХОВ С.В. Луганщина. Шановні колеги, неодноразово ми говорили про екологію. Наприклад, до моєї приймальні кожного місяця звертається 40 людей, у яких є захворювання на рак. Це люди з онкологічними захворюваннями, у яких немає можливості ні обстежитися, ні лікуватися. А це все залежить від тих фосфатів, які на сьогодні забруднюють питну воду. Кожен з нас в дитинстві міг пити воду прямо з-під крану, не тільки з колодязя.

Тому треба відправити цей законопроект на доопрацювання, ретельно доопрацювати і все-таки поставити на голосування. Країна нині потерпає від онкологічних захворювань, тому цей законопроект

найважливіший. І не треба зважати, хто подав цей законопроект, опозиційний народний депутат чи від «Слуги народу». Треба підтримати законопроект Шпенюва.

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рябчин Олексій Михайлович, заступник міністра. Виступ з мотивів, 1 хвилина. І переходимо до голосування. Прохання зайняти свої місця.

РЯБЧИН О.М. Шановні народні депутати, від команди Мін-екоенерго ми дякуємо за проведену дискусію, з якої видно, що екологія та захист довкілля, об'єднує всіх народних депутатів. Це дуже важливо.

І попередній законопроект щодо удосконалення системи поводження з небезпечними відходами, і законопроект «Про державне регулювання у сфері мийних засобів» – вони обидва надактуальні. На превеликий жаль, у них не запропоновано тих механізмів, які дали б можливість Мінекоенерго ефективно їх відпрацювати. Ми запрошуємо долучатися до роботи шановних колег, байдуже з яких фракцій – опозиційних чи коаліційних. Будемо працювати для поліпшення стану довкілля, для вирішення питання проблем екології. На превеликий жаль, цей законопроект потребує доопрацювання. Тому просимо його не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Я ставлю на голосування пропозицію, яка надійшла від комітету, а саме: відхилити проект Закону «Про державне регулювання у сфері мийних засобів» ([№ 1170](#)). Прошу підготуватися до голосування.

Готові голосувати? Ставлю на голосування. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ранкове засідання Верховної Ради України оголошую закритим. Вечірнє засідання розпочнеться о 16:00. Прохання не запізнюватися.